

VERSCIJNT DES VRIJDAGS
6 JANUARI 1933 - No. 32

GEILLUSTREERD
WEEKBLAD VOOR
DE PROVINCIE
Z E E L A N D

ABONNEMENT 12½ CENT PER WEEK
LOSSE NUMMERS 15 CENT

ONS ZEEFLAND

REDACTIE EN
ADMINISTRATIE:
STATIONSWEG 24
ROTTERDAM
TEL.50540, GIRO101981

DE VOORWAARDEN VAN ONZE GRATIS-ON

N OP AANVRAAG VERKRIJGBAAR

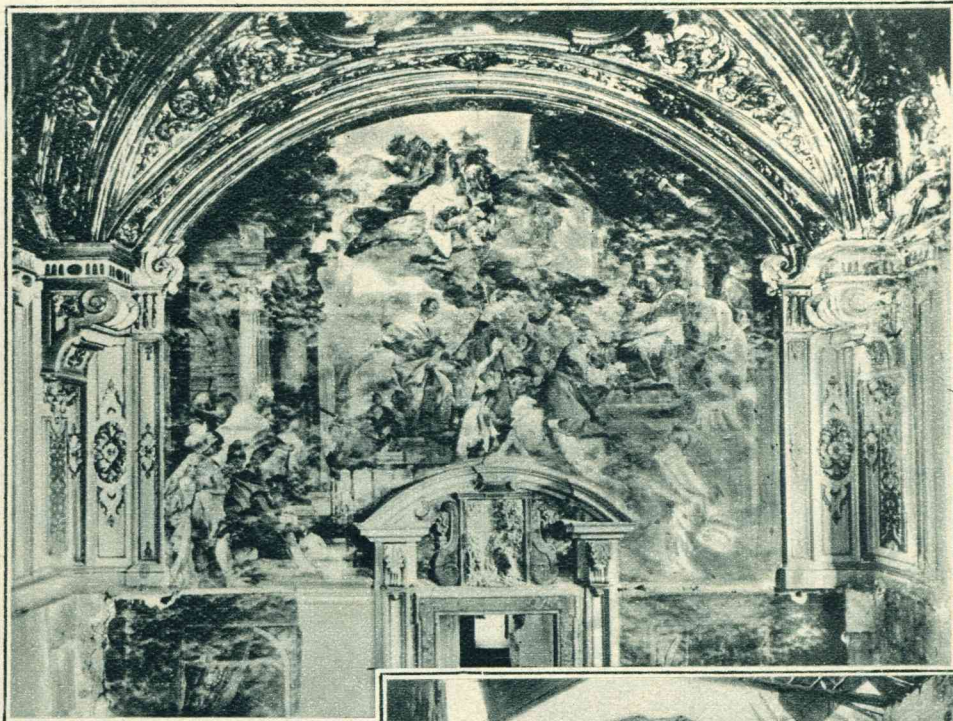

VRIJGEZELLEN-HUISHOUDING

(foto Paramount)

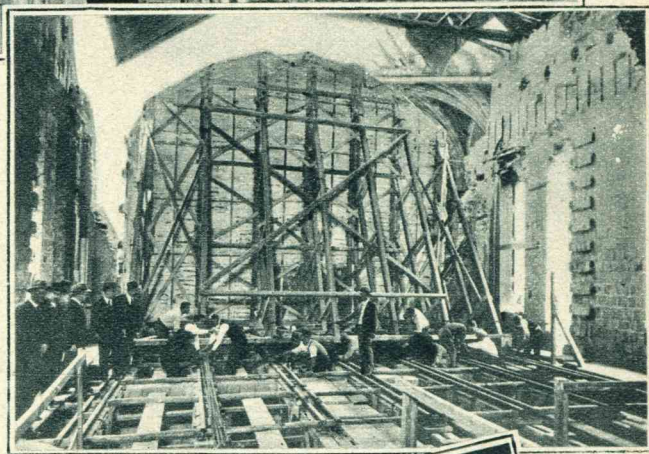

De Sjah van Perzië wil, naar het heet, zijn troon verkoopen om wat ruimer in contanten te komen. De waarde moet ongeveer — vooral vanwege de vele edelsteenen in dezen kostbaren stoel — 10 miljoen gulden bedragen. Tevens wil de Sjah een van zijn grootste schatten verkoopen, een wereldbol, waarop de grenzen van de landen met edelsteenen zijn aangegeven.

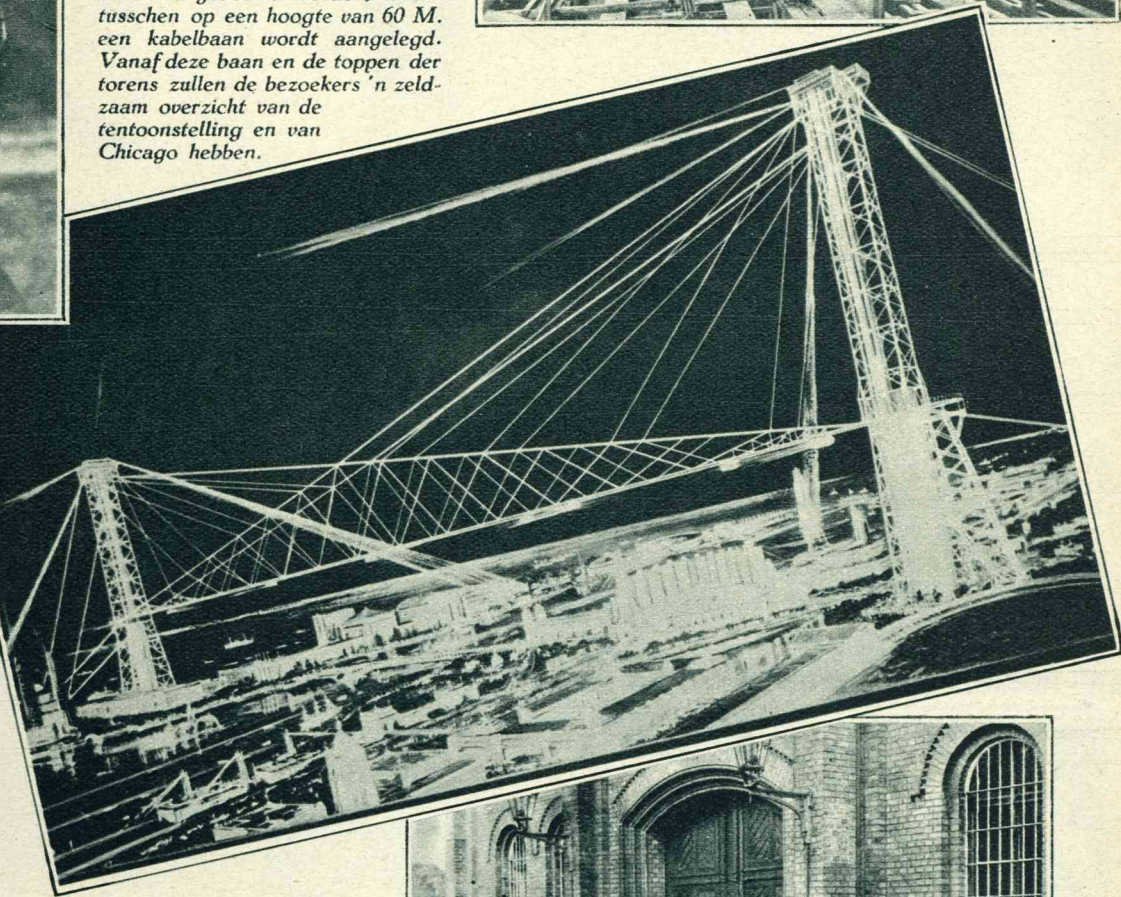
Een muur wordt verplaatst. Bij de verbouwing van een kerk in Napels stond een muur in den weg, dien men echter niet wilde afbreken, omdat er een beroemd fresco van Solimena op geschilderd is (hierboven). Men heeft toen den muur losgemaakt, op een lorrie geplaatst en het heele geval 6 M. verplaatst (rechts).

Wonderen op de komende wereldtentoonstelling van 1933 te Chicago. Twee stalen torens, waarvan de grootste 208 M. hoog zal worden, zullen er gebouwd worden, waartusschen op een hoogte van 60 M. een kabelbaan wordt aangelegd. Vanaf deze baan en de toppen der torens zullen de bezoekers 'n zeldzaam overzicht van de tentoonstelling en van Chicago hebben.

Buiten de grenzen

Alpensport op de trap. De Fransche ski-kampioen Hartung te Parijs zorgde onlangs voor een zeldzame sensatie, door de trappen van de Sacré Coeur op Montmartre te Parijs af te suizen — zonder te vallen natuurlijk.

Vrij! Verschillende veroordeelden in de Duitsche gevangenissen, die wegens een politiek misdrijf gevonnisst waren, verkregen bij een amnestie op groote schaal in de laatste weken van 1932 gratie, zoodat zij Kerstmis en Nieuwjaar thuis in vrijheid konden vieren.

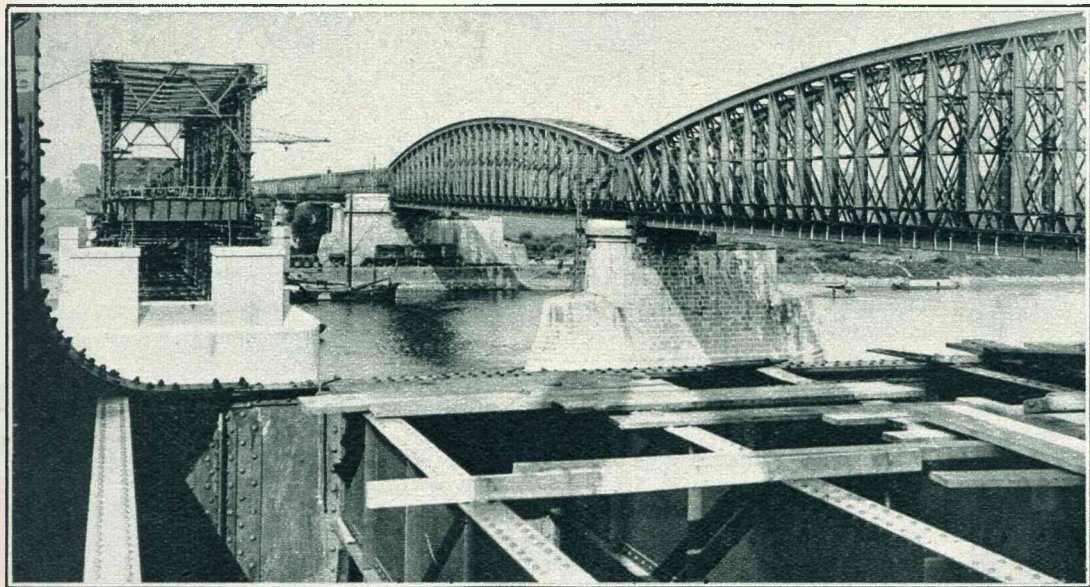
Binnenland

Het stoomtrammetje tusschen Haarlem en Leiden, het oude puffende, hijgende vervoermiddel dat bijkans het geheele land heeft leeren kennen bij een bezoek aan de beroemde bollenstreek, heeft plaats gemaakt voor een modernen, electrischen tramtrein. Zooals men ziet, was er in het bloemenland belangstelling genoeg (de foto werd genomen te Hillegom) voor het nieuwe, vlotte vervoermiddel bij den eersten, feestelijken rit.

Mevr. Jacq. Royaards-Sandberg is een kwart eeuw aan het tooneel; zij heeft haar zilveren jubileum gevierd in een harer meest bekende rollen, als Badeloch (zie foto) in de Gijsbrecht van Aemstel, welke dit jaar door het Schouwtooneel in den Amsterdamschen Stadsschouwburg werd gegeven.

Door een deurwaarder en de marechaussee te Deventer werd proces-verbaal opgemaakt tegen een inwoner van het Rielerwijk wegens het niet voeren van een paard. Het totaal uitgeputte paard werd ter beschikking gesteld van Dierenbescherming; men zal trachten het arme dier weer op krachten te krijgen.

Het vordert. Nog één overspanning, en de Waal bij Zalt Bommel zal overbrugd zijn, waarna de pont en alle last, daaraan verbonden, zullen kunnen verdwijnen. Het werk, waarnaar een groot deel der Nederlanders met belangstelling uitziet, vordert nu snel. De voltooiing is in zicht.

De leeuw wordt onttroond. Langen tijd heeft hij vanaf het oude raadhuis over Enschede gewaakt; nu het stadhuis wordt afgebroken, wordt hij van zijn hooge standplaats gehaald. Hij zal echter voor het nageslacht bewaard worden

HET HOLENDORP TEGRINNA

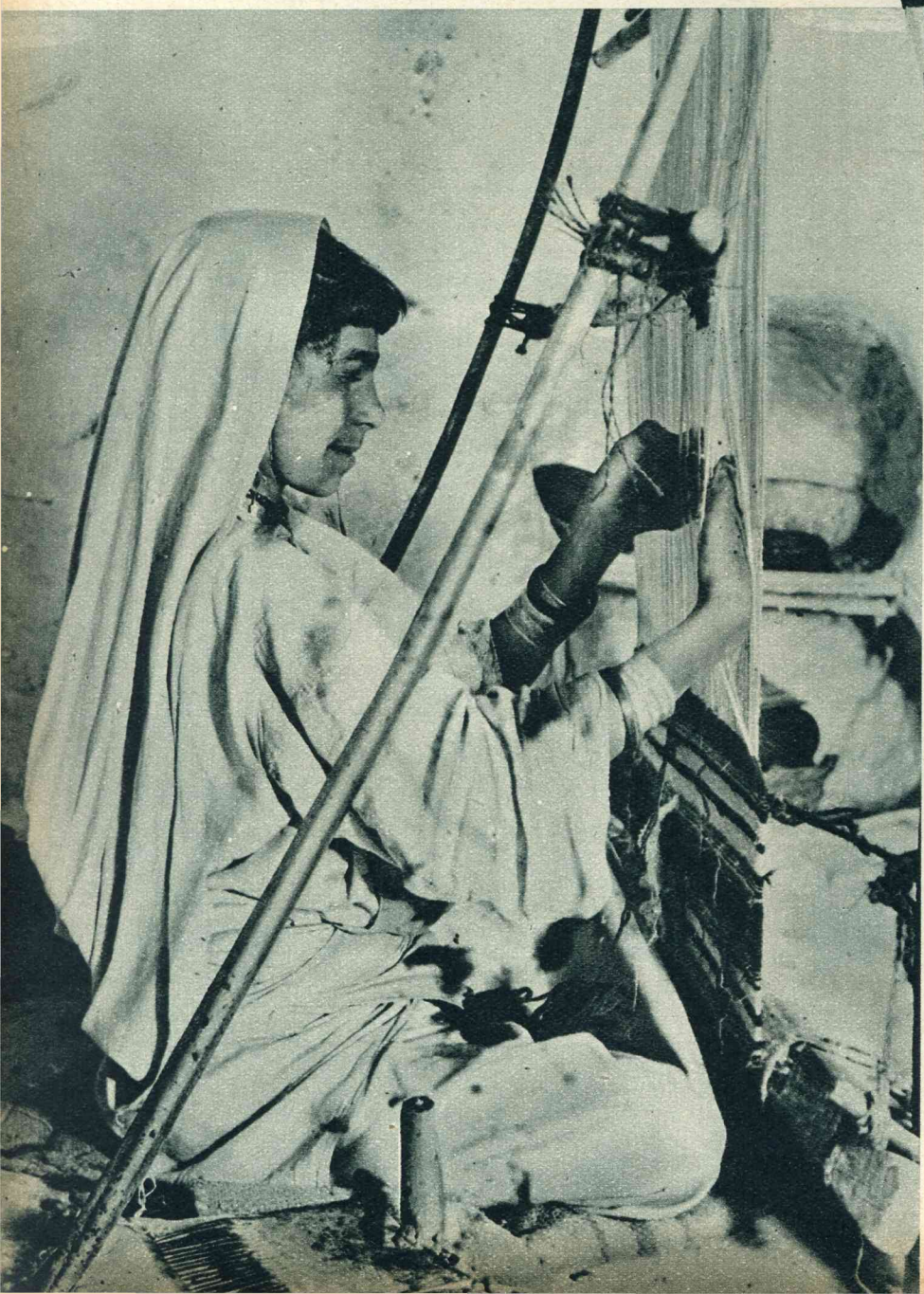
Tripolis, de Italiaansche kolonie in Noord-Afrika, bestaat grootendeels uit ontoegankelijke bergketenen en uit zandwoestijnen. Weliswaar dringen de kolonisators steeds verder door en wordt de onafhankelijkheid der bevolking steeds geringer, maar er leven toch nog verschillende stammen en er bestaan nog tal van nederzettingen, waarin als hoogste wet geldt de traditie der krijgshaftige voorvaderen.

Voor een Europeaan, en zeker wanneer deze een zwervend reporter is, is het uiterst moeilijk door te dringen bij deze geïsoleerd-levende volksstammen. Al heeft hij nog zulke goede aanbevelingen mee van de regeering, bij deze primitieve volkjes gelden deze weinig of niet.

*Interieur van een Arabische woning.
De vrouwen laten zich
niet fotografeeren.*

*Het bovenstuk van
de moskee steekt
een weinig boven
de holwoningen uit.*

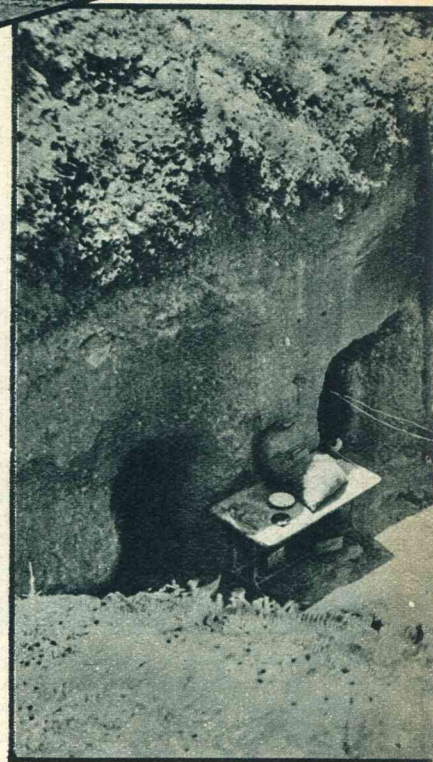
*De Methusalem
van Tegrinna, een honderd-
vierjarige, in den voorhof van de moskee.*

Zoo kon het gebeuren, dat het vorige jaar een Duitsche fotograaf louter bij toeval Tegrinna, een holendorp aan den rand van het Djebelgebirge, ontdekte.

Holen en holbewoners wekken als vanzelf de gedachte aan menscheneters, althans aan lieden met een zeer geringe beschaving.

Het merkwaardige echter in Tegrinna is, dat men hier zeer beschaafde Arabieren en Joden aantreft, die, streng gescheiden in afzonderlijke wijken, in dit groote holendorp wonen.

Tegrinna schijnt wel ontstaan te zijn uit granaat-trechters, zulk 'n zonderlingen en luguberen indruk maakt deze half onderaardsche stad. De woningen, die onder den grond in den rotsbodem zijn uitgehou-

Joodsch meisje aan den weefstoel.

wen, zijn door kleine gangen met elkander verbonden en bezitten geen enkel venster. In één huis wonen soms meer dan dertig personen bijeen. Dat er geen sprake is van het kleinste begrip van hygiëne spreekt dus wel vanzelf. Zelfs de godshuizen liggen onder den grond. Een aardig moskeekoepeltje maakt „van boven af” den indruk

Joodsche schriftgeleerde.

De binnenplaats van een holwoning. De gaten links geven toegang tot de vertrekken.

De toegang tot het holendorp.

van een vluchtheuveltje. Wat aan huisraad noodig is in deze hollen wordt door de bewoners zelf vervaardigd. Vrouwen met bonte hoofddoeken en met zware zilveren versierselen aan hals en armen weven en spinnen er wol aan een door de mannen vervaardigden weefstoel.

Onder de mannen zijn goede handwerkslieden. Velen oefenen bovendien nog het schaapherdersbedrijf uit.

Uit folkloristisch oogpunt is vooral het joodsche gedeelte van deze hollenbevolking zeer opmerkenswaardig. Sedert eeuwen leeft in dit dorp namelijk te midden van een groote meerderheid van Mohammedanen een kleine joodsche gemeente, die streng orthodox is en haar eigen synagoge heeft.

Het wonderlijkste van alles is evenwel, dat menschen, die op zulk een primitieve manier wonen, een graad van ontwikkeling en beschaving hebben bereikt, welke én zeer ver boven dien van de omliggende stammen uitgaat, én zich verheft boven dien, welke in het algemeen door holbewoners in Afrika en Australië is bereikt.

RIJMEN VAN EENEN OUDEN HEER

Laest liep ick langhs de straet, en siet, een winkelruyt
noodde myn gretigh oogh tot een besoeckjen uyt;
En siet, ick liep erin, er was daer allerhande
lockspys in doos en vat, ick liep te watertande
en socht een bokkingh uyt, die glansde van het vet,
waerin ick graegh terstont myn tanden had gheset.

Maer sic, de klinck bewoogh, ick had de deur al open
voor eene joncvrou die met spoed kwam binnenlopen;
Sy seyde niet merci, se keek my naulixs aen,
Had ick het deurtjen dan niet tydigh opgedaen?
Het leeck, se was wel kwaed, se keek met boose oghen
naar myn hulpveerdigheyd, als kon se 't niet ghedoghen.

En jae, 'k begreep, de vrou, sy wil den man ghelycken,
sy voelt sich niet meer swack, sy wil den man niet wycken,
men mag gheen hulpe biën, men laet haer aen haer selven,
loopt 's avonds nae de straet, sy sluymert niet voor elven
(een barre slapens-tyd!), sy loopt in mannekleeren,
sy wil een heerser syn, en elcke man regeeren.
Sy loopt al in een broeck, sy rookt al uyt een pyp,
Ay, 't kwaed wordt minder niet als ick nae beelden gryp!

Sy leeft nae man-gebruyck, sy werckt in de fabriek,
sy is al op de straet, sy laet den mannen sieck
van erghernis en spyt, kortom, sy is een *man*,
sy legt de broeck wel uyt, maer togh, sy heyt hem an!

Hoe wil een sulcke vrou den manne waardigh heeten?
Hoe is sy 't sangh-object der ernstighe Poeeten?
Want ach, s'en is gheen vrou, sy kent gheen sedigheyd,
sy raecte met den rock al haer bekooringh kwijt.
'k Weet niet wat andren doen, maer ick, ick weet het wel,
'k Blyf tot mijn laetsten snick een eerbaar vrijghesel!

Zierikzee bezit van die hoekjes,
die de herinnering aan het grijs
verleden levendig weer opwekken.

Het laatste vrachtje van den groenteboer
te Zonnemaire is van 't land gehaald.

Kijkjes op Schouwen

Kerkwerve is een moderne plaats en de
jeugd bedient zich van moderne hoepels,
die in elk geval geruischloos loopen.

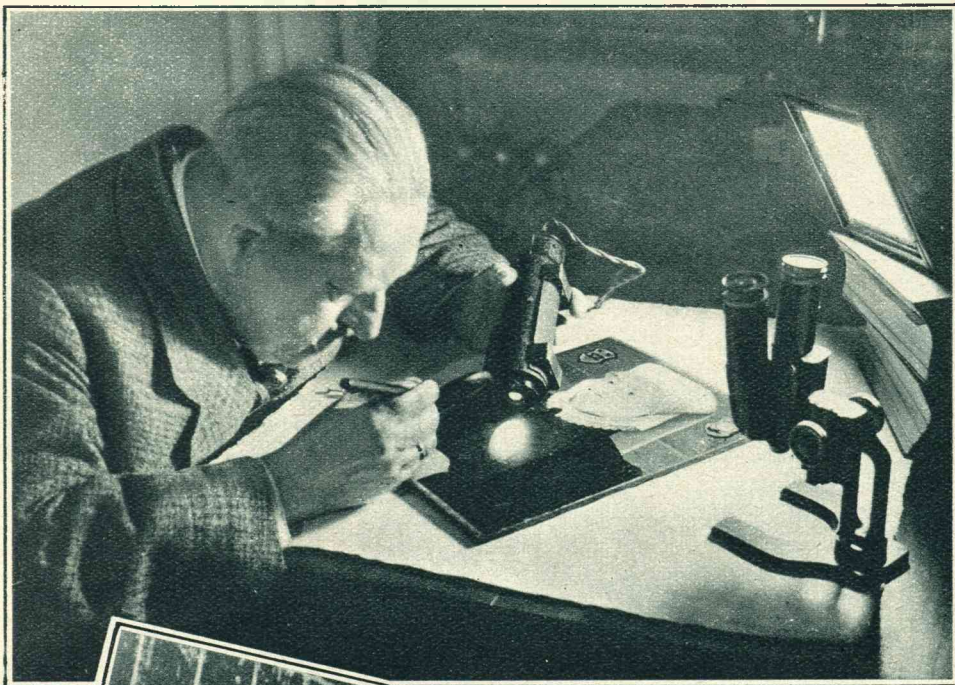
De muziktent te Noordgouwe staat o.i. zoo gevaarlijk boven
het water, dat den muzikanten bij de uitvoeringen aanbevolen
is niet te hard te blazen. Is het tactiek misschien?

Als de visschers thuiskomen te Brouwershaven.

De pleisterplaats te Schuddebeurs,
den tuin van Schouwen.

De dactyloscopie, de wetenschap en techniek der vingerafdrukken, die zulke belangrijke diensten verricht bij het opsporen van misdadigers, is nu ook in dienst gesteld van de kunstgeschiedenis. Prof. Eibner, directeur van de afdeling schilder-techniek aan de Technische Hoogeschool te München, zoekt tegenwoordig op beroemde doeken de vingerafdrukken der schilders, om aldus de echtheid van een schilderij te kunnen vaststellen.

Prof. Eibner heeft o.a. den vingerafdruck van Albrecht Dürer (rechts) ontdekt op een kop op het linker luik van zijn beroemd Baumgartner altaarstuk, dat in de Pinakothek te München hangt.

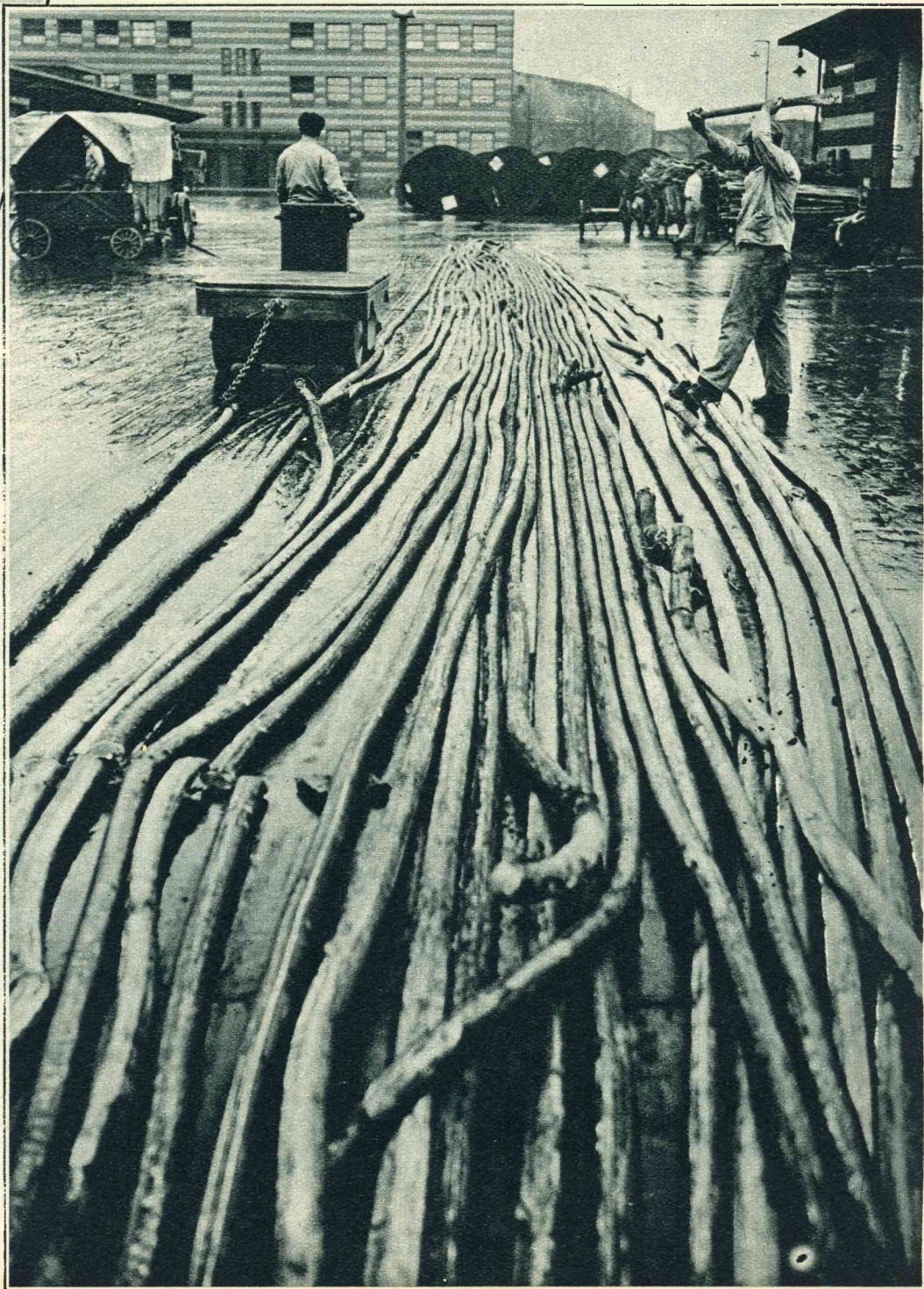
TECHNIEK

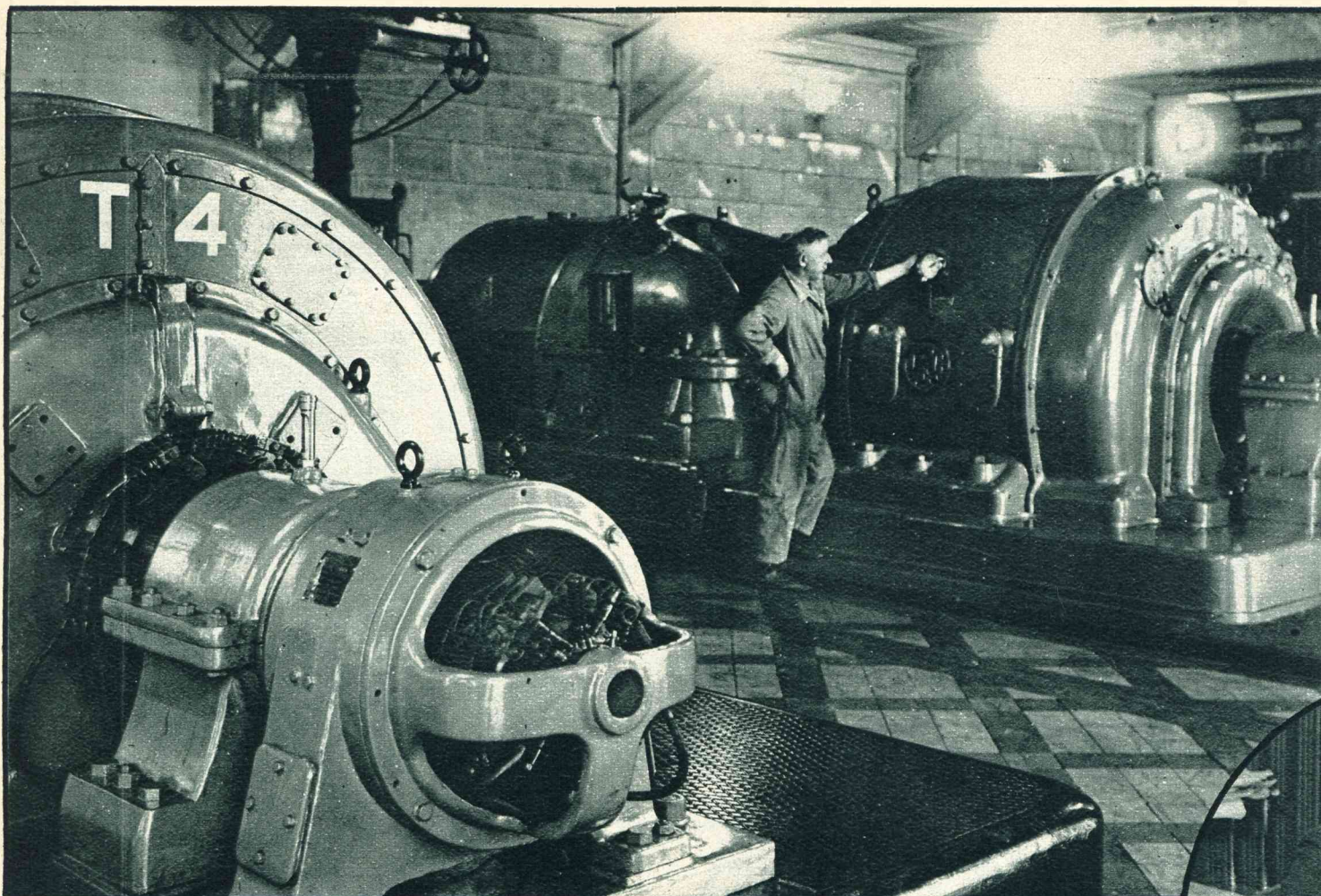

De doodenkamer van de boeken — een praktisch en nuttig product der moderne gifgas-industrie. De boeken worden eenigen tijd in een ketel gesloten, waarna een gas wordt toegelaten, dat de boeken niet aantast maar de insecten, welke boeken kunnen bederven, radicaal uitroeit. De stadsbibliotheek van San Marino (Californië) heeft het eerste instrument van dezen aard in gebruik genomen.

De diefstal-vrije kapstok is in Berlijn uitgebracht. Het is een automaat, waarmede de haken voor hoed en jas zoo afgesloten kunnen worden, dat ze niet door een ander dan den eigenaar zelf weer afgenomen kunnen worden. Men kan de automaat gebruiken, na er een 10 pfennig-stuk in gedeponeerd te hebben.

Goud uit lood. De Deutsche posterijen trekken ieder jaar belangrijke inkomsten uit oude telegraafkabels, die niet meer voor den dienst geschikt zijn. De oude kabels zijn echter goud waard; ieder jaar brengen op de verkooping de loodmantels van 't afgedankte materiaal tienduizenden guldens voor 't rijk op.

De machinezaal van de centrale te Vlissingen der Provinciale Zeeuwsche Electriciteits-Maatschappij, waar de machtige turbines dag en nacht daveren om bijna de geheele middenmoot van onze provincie van electriciteit te voorzien.

den stroom niet betreft op korten termijn, maar waarschijnlijk voor altijd. Zeker is het echter, dat een bovengrondsch net zijn gevaren meebrengt, die wel eens te licht worden genomen.

Maar bovendien nog is zoo'n bovengrondsch net een leelijke bederver van 't natuur- en stedschoon. (Zie b.v. Terneuzen!)

Neen, we houden het bij 't ondergrondsch, en waar de P.Z.E.M. een vlotte, modern-zakelijke instelling is, die gaarne een handje toesteeckt, is dat o.i. ook overal wel mogelijk.

De heer Slooves, directeur van het steeds uitgroeiende Zeeuwsche bedrijf, bij een stapel werk, dat dagelijks op afdoening wacht.

OP BEZOEK BIJ DE P. Z. E. M.

Dat de P.Z.E.M. 'n modern bedrijf is, behoeft eigenlijk wel niet gezegd te worden. Wij konden het alleen reeds constateeren uit de wijze, waarop wij, indringers met goede bedoelingen, werden ontvangen, en we mogen daaraan dadelijk toevoegen, dat we over het algemeen op dit punt in Zeeland niet verwend zijn. Ons bezoek werd op prijs gesteld, en dit is veel waard, wil men in de juiste stemming komen, om zich een goed oordeel te vormen.

De P.Z.E.M. is een Maatschappij, die het Zeeuwsche gewest stormenderhand heeft ingenomen. Dat wil wel wat zeggen. Met alle respect voor onze goede Zeeuwen; zij hechten over het algemeen wat sterk aan het oude, en het zal voor velen een zelfoverwinning hebben beteekend, de „petrolie” op te ruimen voor 'n fel gloeiende Philips argenta.

Maar ziet: er schijnt toch 'n bijzondere bekoring te schuilen in het even op een knopje te drukken! De petroleumlampen

met hun soesa en bereddering moesten het tenminste smadelijk afleggen tegen de nieuwe indringers, die spoedig een onafgebroken zegetocht over de Zeeuwsche eilanden begonnen. Overal drong de electriciteit door. Zeker, er bleven mensen, die hui-verig waren van 't nieuwe, die zeiden: menschenlieve, nie in mien 'uus, à je mie je klessen an zo'n draedje komt, bi j'er 'ewist!

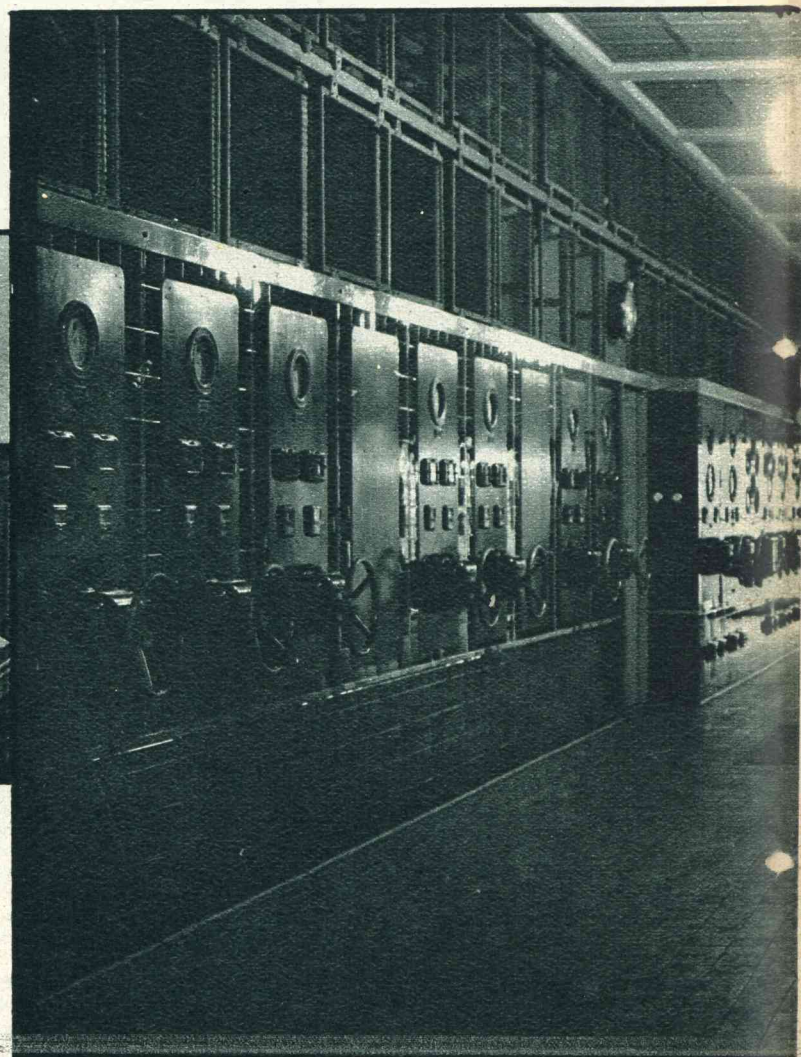
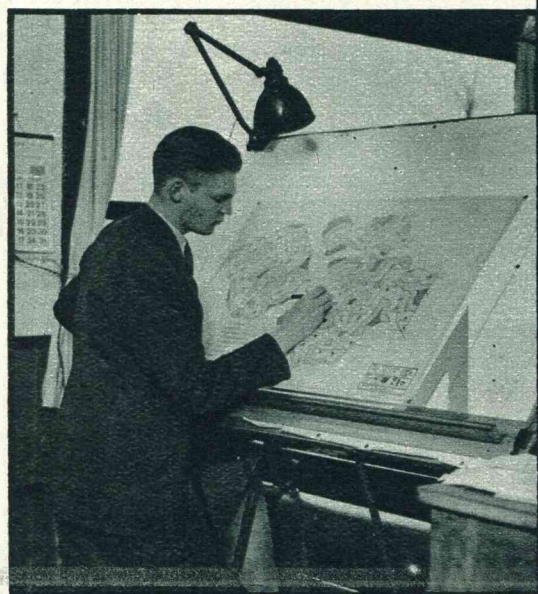
Er waren gemeenteraden die wat sceptisch stonden tegenover dit nieuwe, en die o.i. na veel overwegingen nog een verkeerde bezuinigingstactiek toepasten door het doen aanleggen van 'n bovengrondsch net. Wij zijn leek, en vermoeden slechts, maar gelooven toch, dat een bovengrondsch net, dat aan alle invloeden is blootgesteld, het eerder zal afleggen dan een ondergrondsch, wat van belang is, daar men toch

Het ponsen van adresplaatjes.

De teekenkamer, een onderdeel van de technische afdeling. Op de kaart kunnen we de electrificering van 'n deel van onze provincie volgen...

... en het personeel van de schakelborden heeft maar te draaien om weer een nieuw stuk aangesloten Zeeland in een zee van licht te doen baden en de petrolielamp naar den zolder te doen verhuizen.

Een heele staf administratief personeel zorgt voor de boekhouding.

Maar er waren ook Zeeuwen, die het groote belang van de electriciteit dadelijk inzagen, en daarnaar handelden.

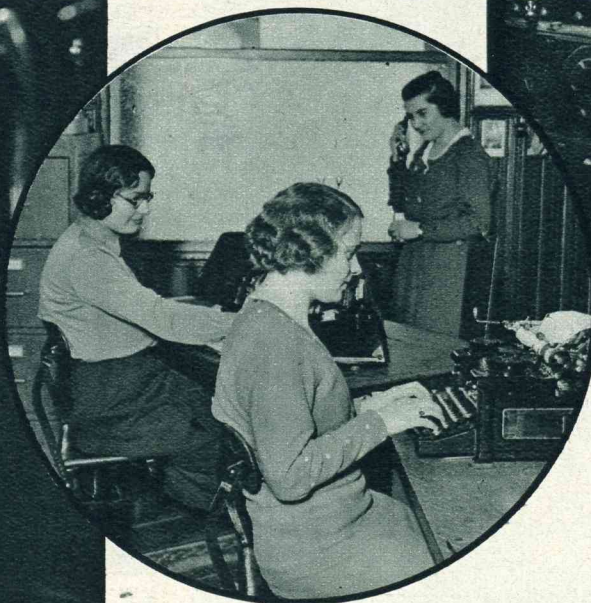
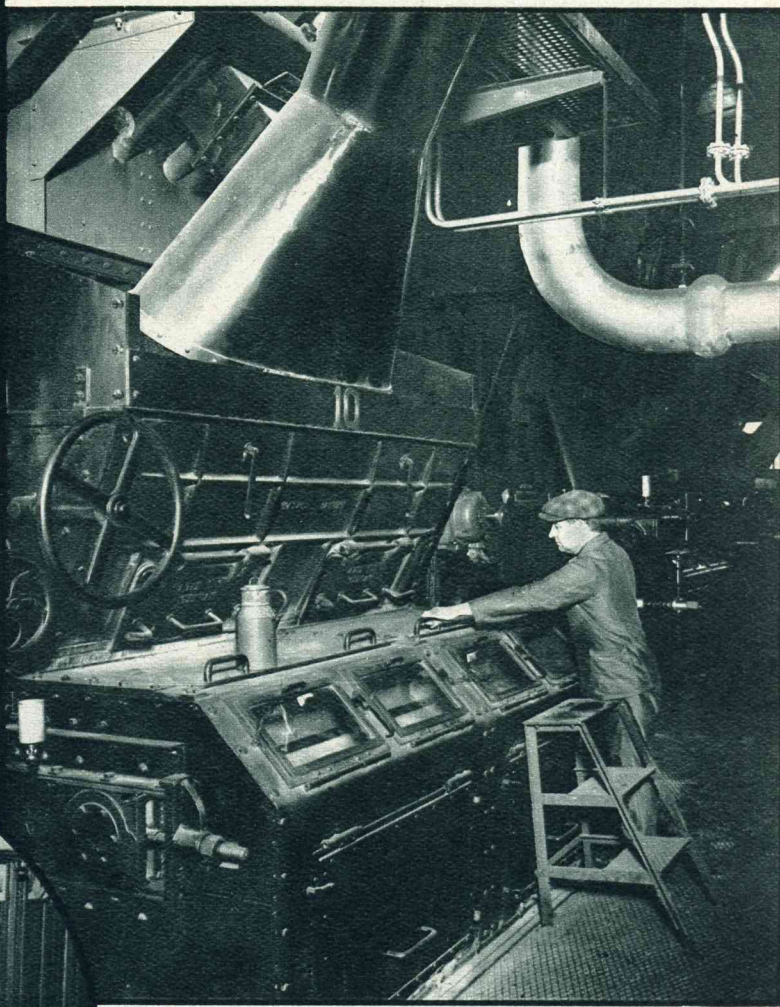
Zoo herinneren wij ons, dat er op Schouwen b.v. dadelijk eenige hofsteden werden geëlectriceerd, ondanks den slechten tijd, die dergelijke moderniseeringen veelal pleegt tegen te houden. Ook waren er betrekkelijk kleine slagerijen, die onmiddellijk in aanmerking wilden komen voor een elektrische koelinstallatie. Ja, er waren zelfs Zeeuwsche huismoeders, die zonder aarzelen hun geliefde buzekachels opofferden aan de nieuwe geheimzinnige toestellen, die uitsluitend door een druk op den knop voor een aangename warmte zorgden, en den arbeid van het koken zeer vereenvoudigden.

Dat wil in Zeeland toch wel iets zeggen!

Bij de ovens, van waaruit een helsche gloed naar buiten straalt.

De nieuwe bouw der ovens, waar de energie voor het geheele bedrijf zoo economisch mogelijk wordt opgewekt.

Vriendelijke dames verwerken de dagelijksche correspondentie van het bedrijf.

En men kan geheel en al instemmen met het liedje van Louis Davids, waarvan we hier een stukje overnemen:

DOE HET ELECTRISCH

De ouwe tijd heeft afgedaan met al z'n duisterheden,
De walmende petrolielamp behoort tot het verleden,
Geen oliestel voortaan!
Die hebben afgedaan.
Die tref je straks alleen nog maar in het Rijksmuseum aan!
De electriciteit is toch een boffie!
Electrisch zet je nou je bakkie koffie!
Ja electriciteit
Brengt veel gerief'lijkheid!
En daarom is de leus van onzen tijd:

Refrein:

Doe het electrisch!
Doe het electrisch!
Dat is de grootste zaligheid!
Licht en warmte krijg je nu
Voor een krats per K.W.U.
Doe het met electriciteit!

We namen dit over uit Ons Electriciteitsblaadje, dat de Zeeuwen gratis op de hoogte houdt van alle belangrijke gebeurtenissen op electrisch gebied. De muziek van dit liedje wordt door de P.Z.E.M. op aanvraag toegezonden, zoowel voor piano als voor harmonie en fanfare.

We zeiden toch reeds, dat de P.Z.E.M. een moderne instelling was? Zelfs de cabaretkunst wordt betrokken in een reclame-campagne, en dat is goed gezien. Dit blaadje vertelt overigens op onderhoudende

wijze van de overwinning der electriciteit in Zeeland. Wie de laatste nummers doorziet, is dadelijk overtuigd, dat het laatste jaar geweldige overwinningen zijn behaald. Die wij de P.Z.E.M. van harte gunnen, niet alleen, en zelfs niet direct omdat de onderneming daardoor te beter zal renderen, maar vooral, omdat de electriciteit van groot belang moet worden geacht voor velerlei.

Hoe men deze zaak ook beschouwt, met het oog op economie, op hygiëne, op brandgevaar, we vinden slechts goede uitkomsten.

En daarom hopen we van harte, dat de electriciteit in ons gewest haar stormloop zal weten door te zetten met licht, kooktoestellen, klokken, en wat dies meer zij.

Van de Centrale zullen wij niets vertellen. De foto's die hierbij gaan, spreken een overduidelijke taal, en laten uitkomen, dat wij met onze kenschetsing „modern” niet hebben overdreven.

DE MEI-HEUVEL

Een Noorsche tandarts, Anders Sandwig, die zijn hart verpand heeft aan de interessante en rijke folklore van zijn vaderland, heeft 'n zeer geschikt middel gevonden om typische gewoonten en gebruiken, kleederdrachten, volksfeesten, oude dansen e.d. te beschermen tegen invloeden van den modernen tijd, die maar al te dikwijls de folklore, in ons land zoowel als elders, doet verdwijnen. Hij heeft zijn vermogen gebruikt om eigenaar te worden van een klein dorpje, den Mei-heuvel van Lillehammer (in 't Zuiden van Noorwegen); de niet zeer talrijke bewoners behoeven,

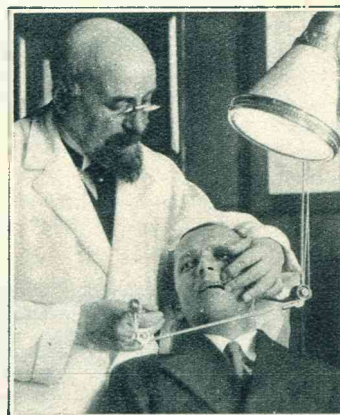
Een maaltijd op algemeene feestdagen in een boerderij te Lillehammer, met kaarsverlichting, primitieve tafels en stoelen, tinnen serviezen en muurversiering, alles zooals het van geslacht op geslacht is overgegeven en bewaard.

Zooals het eeuwen lang gebruik is geweest, moet degene, die drie weken achtereen de Zondagsche godsdienstoeffening in het kleine kerkje verzuimde, eenige uren met een ketting om den hals aan den schandpaal doorbrengen.

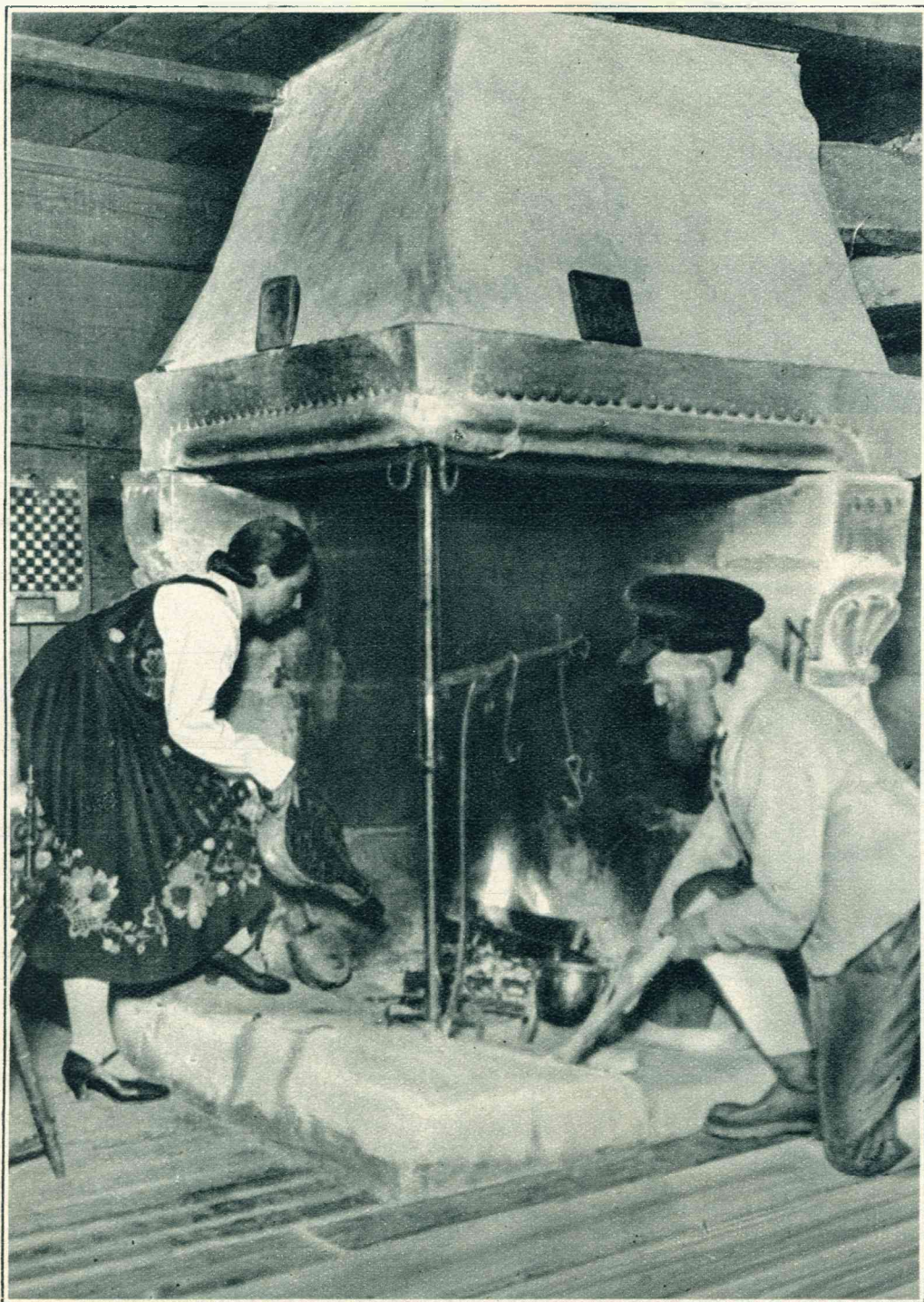

VAN LILLEHAMMER

voor zoover zij niet in hun onderhoud zouden kunnen voorzien, zich geen zorgen te maken voor huis, voedsel, kleeren, brandstof enz., waarvoor zij van hun kant den tandarts de belofte moeten geven, het dorpje, de kleederdrachten, de huizen, de gebruiken etc. intact te houden en ongerept over te leveren aan het nageslacht. Het is dus een soort folkloristisch museum (zooals ook in ons land bestaat), maar dan een in alle opzichten levend museum, waar de folklore, alle merkwaardigheid en alle romantiek van vroeger, bewaard wordt op de beste manier: door ze te beleven.

Anders Sandwig, de tandarts-folklorist, die eigenaar is van het „levende” museum van den Mei-heuvel van Lillehammer.

Twee patriarchen van Lillehammer. Zooals men ziet, wordt ook de eerwaardige haar- en baardtooi der voorouders in eere gehouden.

De huizen verwarmt men natuurlijk nog met een open haard, waarin het vuur met een ouderwetschen, kunstig versierden en uitgesneden blaasbalg wordt aangewakkerd.

WINTER IN ZWITSERLAND

LENK

Berner Oberland, 1100 Meter boven de Zee
Ideale wintersportplaats van den eersten
rang. — Prachtige skivelden.

Sport-Hotel WILDSTRUBEL

Familie-hotel. Mooi, zonnig gelegen. Alle comfort.
Kamers met str. water en badkamer. Mooie ijs- en
lugebaan. Attracties. Pension incl. verwarming van
frs. 10.50 af. Prospectus. E. BURKHALTER

VAN RIJN'S
Utrecht **MOSTERD**
De Beste

Bent U ook in Kersttijd in gewicht toegenomen?

Ja, ja — het zou ook teveel gevraagd zijn,
al die heerlijke — maar copieuze — Kerst-
gerechten te moeten laten staan, zonder
ervan te genieten! U behoeft zich echter
niet te ergeren. Van de overtollige kilo's
kunt U gemakkelijk weer afkomen. Gebruikt
Facil-Pastilles! Facil maakt U slank, lang-
zaam maar zeker — en zonder dieet, zonder
moeite of eenig gevaar van welken aard ook.

Facil is verkrijgbaar in apotheken en
drogisterijen à f 3.— per buis van 100 pas-
tilles voor een vermageringskuur van 3 weken.

DOOR 'T GEBRUIK VAN

NIVA

STEUNT GIJ

5 Nederlandsche Industrieën,
daar de voorn. grond-
stoffen en de ver-
pakking ook

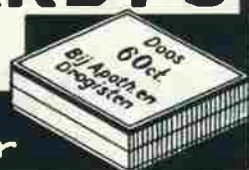
TANDPASTA
zijn.
Helpt dus
mede, de ma-
laise in EIGEN LAND
te bestrijden.
Grote Tuben 75 cts.
Kleine Tuben 25 cts.
Dr. H. NANNING's
Pharm. Chem. Fabr. N.V., Den Haag.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT

MIJNHARDT'S

laxeer-
tabletten

werken
zacht en zeker

Als het zoo mist

of koud en vochtig, kortom slecht
weer is, bescherm dan Uw huid met

NIVEA

Wrijf elken avond vóór het naar bed gaan
gezicht en handen flink met Nivea in. Het
weefsel wordt veerkrachtig, de huid gezond en
sterk. Weer en wind zullen U niet meer deren.

Maar ook overdag, alvorens U zich naar
buiten begeeft, kunt U zich met Nivea
inwrijven, want ze dringt diep in de huid
door, zonder glans achter te laten. Ze be-
zorgt U dat jeugdige, frissche en gezonde
uiterlijk wat wij allen zoo gaarne bezitten.

Dit is van belang:

Nivea is dag- en nachtcreme tegelijk.

Nivea is niet te vervangen, want er is
geen andere huidcreme, die het huidver-
zorgende Eucerit bevat.

Nivea: Doozen 20-90 cts
tuben 35 en 55 cts

Beiersdorf N.V.
Amsterdam - C. Sarphatijkade 3

Het verschil met luxe cremes:

NIVEA: grootere werkzaamheid, lagere prijs.

Alleen **NIVEA** en **NIVEA-OLIE** bevatten het de huid verzorgende Eucerit

Van Duivelsland het Verlost

DE ONTZETTENDE ERVARINGEN VAN 'N ONSCHULDIG VERBANNENE

IX. SOLDATEN TE RIJSSEL EN TE KEHL.

Nu is het de eerste taak van den veroordeelde, een nieuwen verdediger te zoeken, want Parijs moet nu herziening van het proces bevelen. Er wordt een advocaat in de hoofdstad gekozen. Deze weigert echter. Hij kan voor 'n mof niets doen, zegt hij. Dan schrijft Schwartz aan den president der kamer van advocaten te Parijs, en die wijst hem ambtshalve een verdediger toe. Deze krijgt er de revisie glad door: een nieuwe zitting van den krijgsraad wordt bevolen, te Chalons-sur-Marne, over drie maanden.

Daar zit nu de veroordeelde in zijn cel. Zware kommer, zorgen voor de toekomst drukken hem neer. Hoe zou het zijn dierbaren in Kehl nu gaan? Hij ligt op zijn harde brits en droomt met open oogen. Dan hoort hij boven zich een geweldig geruisch.

Het lijkt wel het zware ronken van vliegtuig-motoren. Of vliegt er een Zeppelin, door den nacht, over de slapende citadel?

Ook de andere gevangenen hebben het brommen en knarsen gehoord, dat eigenaardige geruisch, dat in de stilte van de cel nog krachtiger klinkt. Iedereen ijlt naar zijn raampje, en ginds in de andere kazematten staan er gestalten te wenken, blij groetend, in den helderen maneschijn. De cipiers zijn er niet — vluchten kan er hier toch niemand. Maar nu schijnt het onbegrijpelijke, het bijna onmogelijke te gebeuren. Er wordt een poging gewaagd om te ontvluchten. Boven in den luchtkoker, op bijna duizelingwekkende hoogte, zitten twee mannen, twee gevangenen; ze zijn bezig het houten luik door te zagen. Dat zagen wordt in den hollen koker duizendmaal versterkt, zoodat het klinkt als het ronken van een motor. 't Is te hopen, dat de bewakers het niet hooren!

Stil zijn — vooral heel stil — de wacht niet naderbij lokken. Stil!

De wacht komt.

Heeft de man iets gemerkt? Neen, rustig, neuriënd, gaat hij langs de kazematten, onder den luchtkoker door, waarin de twee vluchtelingen hangen. Hij gaat verder, en boven begint het zagen weer. Dan wordt het stil.

Er gaat een uur voorbij. Buiten, in de vrijheid, slaat het van alle torens middernacht, en dan valt er van boven af een touw bijna tot op de binnenplaats, een wit touw, van linnen gemaakt, en daarlangs klauteren twee menschen naar omlaag. Vlug loopen ze de binnenplaats over, en aan den hoek willen zij omhoog klimmen, zich over 't hek heen zwaaien... en dan worden ze ontdekt.

Schoten, geroep en geschreeuw!

Fel knallen de geweren door den nacht. Eén van de twee geeft een gil. Hij is van schrik op de scherpe punten gevallen en heeft zich ernstig bezeerd. De andere laat zich snel naar beneden glijden, en staat vóór den toegesnelden schildwacht, met de armen omhoog. 't Is voorbij!

Er komt weer stilte, kalmte. De twee uitbrekers worden naar de donkere cel overgebracht.

Van nu af loopt er steeds een dubbele wacht heen en weer op de binnenplaats der citadel. Om de tien minuten vroolijken de twee soldaten elkaar op met den roep: „Opgepast, schildwacht!”

Het duurt Schwartz veel te lang, vóór hij voor zijn rechters te Chalons komt. Dáár hoopt hij recht te vinden. Hij doet zijn best, om de marteling van het wachten te verkorten. Hij biedt zich aan, om voor de schildwachten en voor de bezetting van de citadel de wasch te doen. Zij gunnen hem dat werk graag, en betalen hem met sigaretten en wat extra eten.

Ook teekent hij prentjes op het postpapier van de soldaten. Voor zoo'n velletje papier met twee groote, mooie harten, van liefde brandend en met een pijl doorboord en tegelijk vereenigd, geeft iedere soldaat, die zijn liefje eens verrassen wil, met alle plezier drie sigaretten. Schwartz vindt dat gekladder niet prettig, maar het brengt dingen op, die voor een gevangene heel wat beteekenen. Een bevriende waschkant bezorgt hem zelfs wat lectuur.

Intusschen komt er in de bescheiden woning Blumenstrasse 17 te Kehl opnieuw bezoek; bezoek van Fransche rechercheurs. Misschien is er in de papieren en geschriften van den gevangene toch nog materiaal te vinden, dat tegen hem getuigt. Men wil het tenminste probeeren.

Tot straf, of ter bewaking, worden er in de kleine woning elf Fransche soldaten ingekwartierd. Er blijft voor het oude moedertje en haar twaalfjarigen kleinzoon maar één vertrek over. Zij heeft voor den jongen het kleine ledikantje van zijn kleutertijd van zolder moeten halen, en daar moet de jongen in slapen, opgerold als een kat. Met stijve gewrichten gaat hij 's morgens naar school. Zijn grootmoeder moet de elf soldaten verzorgen. Het valt dien mannen zichtbaar pijnlijk, zoo als bestraffingsmiddel te moeten dienen. Zij zien, hoe

ellendig de oude vrouw er aan toe is, maar 't is hun verboden, haar te helpen. Zij moeten blind gehoorzamen.

Een soldaat moet zwijgen, gehoorzamen en sterven — verder niets.

Maar als zij heengaan, omdat hun regiment naar elders verplaatst wordt, schudden zij hun bescheiden, vettige beurzen leeg. Zij stapelen met toewijding de dikke koperen munten op elkaar — terwijl voor hen toch één zoo'n sou al veel beteekent, een aardig stuk van hun soldij uitmaakt. Na lang zoeken en tellen krijgen ze vijftig francs bij elkaar, die brave kerels. Verlegen staan ze voor moeder Schwartz te schuifelen en te draaien, en zij dringen haar het geld op, een groote som voor hen, de gevers, en een groote som voor de arme vrouw ook.

Wij kennen den poilu, den Franschen soldaat, wij die in Frankrijk gediend hebben en er gevangen zaten. Wij mogen over hen oordeelen. Er waren veel fanatiekelingen bij — maar ook heel wat beste kerels, menschen met een goed hart en een gezond verstand. De poilu heeft, aan het front, precies zoo erg onder het vuil en het ongedierte moeten zitten als wij. Hij heeft geleden, hij heeft gebloed precies als wij, en stom is hij gestorven. Hij heeft zijn plicht gedaan, precies als wij. We zijn er trotsch op, wij, die gestreden hebben in de grijze uniform, dat wij zulke dappere tegenstanders hadden.

Zulke soldaten waren het, die in 't jaar 1921, te Kehl aan den Rijn, hun laatste franken en sous weggaven aan een oude vrouw, de moeder van een man, die veroordeeld was, omdat hij de wapens had gedragen tegen Frankrijk.

Maar daarna begint er voor moeder Schwartz een tijd van ellende. Er worden andere soldaten bij haar ingekwartierd, uitgezocht ruwe klanten, die niets doen dan razen en tieren en op de grofst manier schelden. Die heeren bevuilen de heele woning, brengen ongedierte in de meubels en in de bedden, maken van de hun toegewezen vertrekken een stal.

Bovendien komt er opnieuw een commissie van onderzoek, bestaande uit officieren. Zij breken alle kasten open, die door de militaire politie met zorg verzegeld waren, en nemen, wat hun lijkt — een dure pijp, tafelsilver en andere artikelen. Ze grijpen het album met postzegels van de plank, en willen het inpakken, maar dan springt de jonge Schwartz op den officier toe, en vordert zijn eigendom op.

Den volgenden dag ziet de schooljongen een der officieren, die den vorigen dag bij hem thuis zoo bezig waren geweest, met de mooie pijp van zijn vader in den mond loopen. Hij gaat regelrecht naar het garnizoens-bureau en dient een klacht in. Ze kijken hem minachtend aan en als hij niet loslaat, dreigen ze: „Maak dat je wegkomt, snotneus — een Fransch officier steelt niet!”

De tijd in de citadel te Rijsel is voorbij. Den 17en Mei 1921 wordt Schwartz overgebracht naar Chalons. Twee gendarmen komen hem halen en boeien hem, heel licht maar. De ééne gendarme ontpopt zich als een gemoedelijke Elzasser.

X. ELZASSER TEGEN ELZASSER.

Hij heeft bij de Pruisen gediend, en bezit zelfs het IJzeren Kruis Eerste Klasse, zoo verklaart hij met trots. Maar nu — ja, nu is hij Franschman, hij heeft een goed baantje bij de gendarmerie, en hij doet zijn plicht.

Hij blijkt een hartelijk mensch te zijn; hij koopt tabak en brood voor den gevangene, geeft hem een glas bier en praat met hem. Zijn collega, een ras-Franzooz, ergert zich aan het Duitsch-spreken, maar krijgt ten antwoord: „Man, we praten geen Duitsch! We praten Elzasser Ditsch — en de Elzas is Fransch, dus is 't Elzasser Ditsch niets anders dan een Fransch dialect. Snap je 't — of gaat 't je te hoog?”

En Schwartz krijgt den raad:

„Als ik jou was, ging ik er niet zoo groot op, dat ik Duitscher was. Dat maakt hier een verkeerden indruk. Ze zijn hier veel te vinnig en te fanatiek. Houd je mond, zeg op z'n hoogst drie woorden per dag!”

Dat zal de gevangene onthouden; hij zal zwijgen. Wat kan hij beginnen, alleen, tegen zoo'n overmacht?

Te Chalons-sur-Marne geeft de Elzasser nog eens een rondje bier. Dan bereiken ze de gevangenis. De directeur, een kerel als een boom met een grooten zwarten knevel, blaft den gevangene toe:

„Zoo, mooi nummer — wat ben je, Duitscher of Franschman? Geef 't goeie antwoord, anders sla ik je met je harden kop tegen den muur!”

„Ik ben Duitscher!” zegt Schwartz. De andere komt dreigend op hem toe, en wil slaan; de gevangene stelt zich in positie, balt de vuisten. Maar de Elzasser trekt hem bij de mouw en fluistert in 't Elzasser-Ditsch: „Hou je kalm! Wees verstandig! Kop omhoog — ze zullen je niet eeuwig treiteren, die Franzosen, als ze nog een snippertje fatsoen in hun lijf hebben.”

De gevangene moet zijn zakken leegmaken, en zijn begeleiders, de twee gendarmen, door zijn handteekening ontslaan, met de verklaring, dat zij niets

van het zijne behouden hebben. Bij het afscheid drukt de Elzasser gendarme heimelijk de geboeide hand van zijn landgenoot en fluistert :

„Houd je maar taai — 't is niet zoo erg, als 't wel lijkt. De Duitschers zullen wel zien, dat ze je loskrijgen.”

Dan wordt de gevangene weggeleid, door gangen en over binnenplaatsen, en afgeleverd aan een korporaal, die hem ontvangt met de minzame woorden :

„Zoo, ben je daar, beest ?”

Schwartz trilt van woede. Zijn zenuwen zijn de laatste maanden al zoo op de proef gesteld, dat hij zich niet meer in kan houden. Hij schreeuwt den korporaal toe :

„Als ik een beest ben, ben jij 't nog veel erger !”

De korporaal wil hem te lijf, maar hij ziet, dat de gevangene in zijn woede tot alles in staat is, en bedwingt zich. Hij duwt hem vlug een cel in en sluit die met veel lawaai af. Een uur later komt de korporaal terug, om te vragen, of de gevangene Schwartz werken wil. Natuurlijk wil hij werken, al was 't alleen maar, om den tijd te dooden, den afschuwelijken tragen tijd. Dan geeft de Franschman hem een dikke sigaret. En den volgende morgen bezorgt hij hem lichten arbeid, waar nogal goed aan te verdienen is ; het vervaardigen van vogelkooien. Vier of vijf vogelkooien zet Schwartz iederen dag in elkaar, en hij verdient vijftien sous per stuk, dus een mooi duitje voor tabak en chocola. Nu en dan kan hij zich een karaffe wijn permitteeren. De gevangenen mogen hier rooken, maar lucifers mogen ze niet hebben. Zonder vuur geen brandende sigaret !... maar er zijn vuursteen van het jaar nul. Schwartz krijgt zoo'n steen van den korporaal, die omgeslagen is als een blad op een boom, en nu een heel geschikt mensch blijkt te zijn. Eens gooide de korporaal in 't voorbijgaan een ouden lap, met wat benzine er aan, in de cel van den Duitscher — toen kon die zijn sigaretten aansteken.

De directeur echter toont geen beterschap. Hij neemt den gevangene den Bijbel af, waarin hij zijn troost zocht. Schwartz had dat boek, een stukgelezen en beduimd exemplaar, van een landgenoot gekregen, die eveneens op de citadel te Rijssel gevangen zat, en de woorden en gelijkenissen deden hem goed, vooral 's Zondags, als hij de kerkklokken hoorde luiden.

Met aandrang vroeg Schwartz den Bijbel terug, en na een ernstig beroep op het religieus gevoel van den directeur krijgt hij eindelijk zijn zin. Maar dan volgt er een nieuwe plagerij. Zijn brieven worden niet meer doorgestuurd en de binnenkomende correspondentie krijgt hij niet, omdat hij zichzelf „krijgsgevangene” noemt. „Gedepoteerde” is hij, anders niets ! Na lang redeneeren wordt hem de titel „krijgsgevangene” weer toegestaan.

En dan komt de veertiende Juni 1921.

In de zaal van den krijgsraad te Chalons-sur-Marne zitten zeven mannen. De drie hoogsten in rang zijn Elzassers. Schwartz heeft er geen flauw idee van, dat men landgenooten heeft aangewezen, om den staf te breken over zijn hoofd. Hij weet niet, dat de drie voorname officieren midden achter de tafel het breede Elzasser-Ditsch van hun moeders geleerd hebben, dat zij hun eerste gebedjes gestameld hebben in 't Duitsch, zooals ieder Elzasser kind, en hun Fransche hart eerst veel later ontdekt hebben. Hij weet niet, dat hier het droeve treurspel van het grensvolk zal worden afgespeeld.

Zijn zenuwen hebben hem den laatsten tijd in den steek gelaten. Geleidelijk slonken z'n zielskracht en z'n weerstandvermogen. 't Is te hopen, dat hij die laatste, beslissende terechtzitting goed doorkomt !...

Langzaam en met nadruk leest de overste de aanklacht der republiek tegen Alfons Paoli Schwartz voor. Dan legt hij het stuk neer, en hij spreekt over Frankrijk en over den Elzas. Hij vertelt met een stem, die trilt van ontroering, dat bijna twee miljoen Franschen (waaronder vele goede, brave Elzassers) hun bloed en hun leven hebben gegeven voor de bevrijding der provincie, die in 1871 aan Frankrijk was ontfond. Maar helaas waren er ook veel slèchte Elzassers, die in de vijandelijke gelederen kampen tegen de bevrijders van hun geboortegrond, ja zelfs vrijwillig de grijze uniform aantrokken. En hier stond nu één van die afvalligen, die er zich dolzinnig op beroemde,

Duitscher te zijn. „Alfons Paoli Schwartz, als Elzasser, als kind van Elzasser ouders, moest u door den grond zinken van schaamte...”

Nu verliest de man, die meer dan twee jaar lang getreiterd en gemarteld is, zijn laatste restje nuchtere zelfbeheersching. Hij springt op en luid, met een van woede vertrokken gezicht, valt hij den overste in de rede :

„Heeren, dat is allemaal onzin ! Ik heb als Elzasser mijn plicht gedaan ! De afvalligen zijn de Elzassers, die in 't Fransche leger gediend hebben ! Ik heb me niet verkocht, toen ik mijn uniform aantrok...”

Twee gendarmen dringen den opgewonden man op zijn bank neer, maar zwijgen doet hij niet. Hij schreeuwt al zijn woede, al maanden opgezameld, uit, en hij weet niet, dat hij de drie officieren daar in 't midden doodelijk beledigt.... hùn verwijt, dat zij zich verkocht hebben, door de Elzasser kwestie van den anderen kant te laten zien.

Van dit oogenblik af gaat het niet meer om de juridische vraag, of Schwartz Duitscher is of Franschman — het gaat er niet meer om, of hij de wapens heeft gedragen tegen Frankrijk of niet — er is een heel andere kwestie opgestaan : het probleem van het grensland... dat sedert den roef van den Duitschen Elzas door Lodewijk XIV zooveel strijd over de wereld heeft gebracht.

Er wordt gestreden tusschen de Elzassers zelf, omdat men hen herhaaldelijk met wapengeweld dwingt, van hart en ziel te veranderen ; alsof 't een minderwaardige negerstam was.... Vandaag bloeden zij in deze uniform, morgen sterven zij onder diè vlag, nu voor 't ééne, dan voor 't andere vaderland, meestal voor allebei tegelijk ; en hùn Elzas, hun vaderland, zal hùn nooit behooren.

Het gerecht wordt ijzig, trekt zich terug in raadkamer ; komt reeds na enkele minuten weer te voorschijn ; spreekt zittend het vonnis uit :

„Alfons Paoli Schwartz wordt wegens dienstweigering en het voeren der wapenen tegen Frankrijk veroordeeld tot verbanning in een vesting.”

Dat beteekent : levenslange gevangenschap in Guyana, vanwaar nooit iemand terugkeert.

De krijgsraad heeft gesproken. Nog geen uur heeft de heele zitting geduurd. Elzassers hebben den staf gebroken over den Elzasser.

De veroordeelde wordt weggeleid, in boeien geslagen. Met stevige ketenen moet de veroordeelde er aan herinnerd worden, dat het recht ten einde toe met alle kracht zal worden uitgeoefend.

De ketenen zijn aan de houten brits bevestigd en om de polsen en enkels van den gevangene geslagen. Een cipier boeit hem, een tweede komt nazien, of de sloten goed dicht zitten en legt dan een deken over den geketende heen. Men moet vooral heel stil blijven liggen, als men zoo geboeid is, want als men de deken op den grond heeft gewoeld, kan men hem niet meer oprapen. Dan moet men in de kou van den nieuwen ochtend liggen wachten, tot de cipier de boeien komt ontsluiten.

Acht lange, ellendige nachten gaan voorbij, en acht eindeloze dagen. Werk, dat den tijd kort, krijgt de gevangene niet — hij wordt in 't halfdonker van de cel aan zijn sombere gedachten overgelaten. Zwaar is de hand der republiek op hem neergekomen. Als een verlossing klinkt hem den negenden dag de boodschap :

„Vandaag kom je op je bestemming !”

Wat bedoelen ze daarmee ? Waar gaat hij nu heen ? Naar een vesting, waar hij jarenlang in een duffe kazemat zal liggen kwijnen, of naar Guyana, waar de zon den mensch vermoordt ? Hij is mat en neerslachtig. In zijn ziel woont de dood al — het is voor hem geen verschrikking meer, levend begraven te worden. Hoogstens is 't een opluchting, weg te komen uit Chalons-sur-Marne.

Maar hij heeft eerst nog naar 't Deutsche gezantschap te Parijs geschreven en verklaard :

„Ik heb mij altijd Duitscher gevoeld en ik zal altijd Duitscher blijven, wat er ook gebeurt.”

Inderdaad is zijn zaak al lang een Duitsch belang, waaraan met ijver gewerkt wordt.

Tegelijk met een aantal andere veroordeelden wordt Schwartz naar het station gebracht. De bewaking is sterk, en schijnt op hem in 't bijzonder te letten.

Veel moeite geeft dit echter niet ; want men ontvlucht niet zoo licht uit dezen transportwagen, dien gevangeniswagen der Fransche republiek ! Het is een lange spoorwagen, zonder raampjes, met een smalle gang in 't midden. Aan het voorste en het achterste einde zijn afdelingen voor de bewakers en gendarmen. Aan iederen kant van de gang is een rij kleine cellen. Iedere cel is maar zestig centimeter breed, en tachtig centimeter diep, en er is 'n houten bankje in. Zoo zit iedere gevangene stijf tusschen houten wanden geklemd. Hij kan zich niet oprichten, de beenen niet uitstrekken en geen halven stap zetten. Met zijn rug zit hij tegen den achterwand, en zijn

Een gevangenen-transport zooals 't publiek in menige Fransche stad ze herhaaldelijk aanschouwen kan.

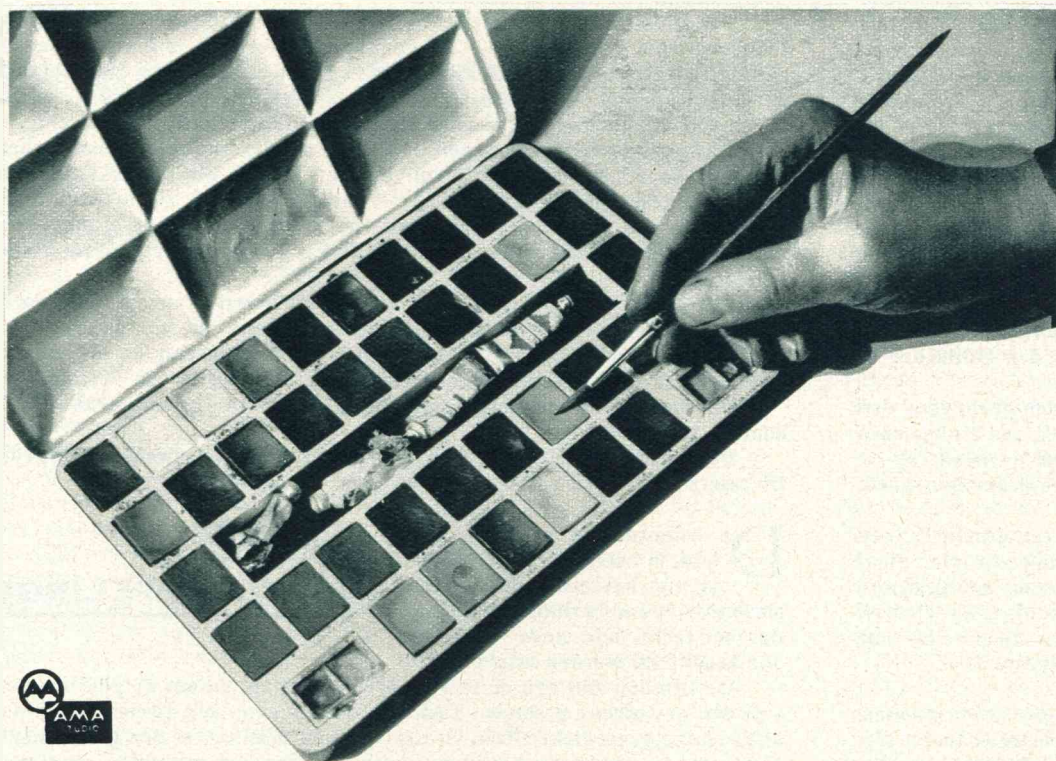

THERMOGÈNE

Deze van ouds bekende watten verspreidt 'n wel-
doende warmte en bestrijdt met succes: **HOEST,**
KOUDE, GRIEP, RHEUMATIEK en **STEKEN** in de **ZIJ.**

Dozen van 45 en 75 ct. bij Apoth. en drog.

T I E N ? T W I N T I G ?

Hoeveel kleuren kent U? Tien? Twintig? Everlasting kent er méér. Om het precies te zeggen: Everlasting is in een-en-veertig verschillende kleuren te krijgen! De kleur, die U altijd zocht en nooit kon vinden moet daar bij zijn! Dat is juist het plezier van breien-met-Everlasting. U hebt die-en-die kleur in Uw hoofd. Goed. Eisch dan ook precies die-en-die kleur! Als Uw winkelier Uw speciale kleur soms mist, schrijf dan even aan de Everlasting Fabrieken, Heeze (N.B.), en U wordt via Uw winkelier direct geholpen. Zelfs Uw briefkaart wordt vergoed!

PER KNOT VAN
100 GRAM
34 CT.

EVERLASTING

EVERLASTING FABRIEKEN, HEEZE (N.B.)

PIJNLIJKE HUID? WAAROM LANGER LIJDEN?

Krabben en wrijven maakt het jeuken erger. Ge beschadigt de huid en kunt 'snachts niet slapen. Koop een flacon D.D.D. De eerste druppels doen de jeuk reeds bedaren en bezorgen U een rustigen slaap. D.D.D. brengt altijd verlichting, omdat het diep in de poriën dringt en daar de ziektekiemen doodt. Het is geen vette zalf, maar een heldere vloeistof. Het wordt met succes aangewend tegen ekzeem, uitslag en andere huidaandoeningen. Koop nog heden een flacon van 75 ct. of f 2.50 bij Uw apotheker of drogist.

**DDD. GENEESMIDDEL
TEGEN HUIDAANDOENINGEN**

ABONNEERT U OP DIT BLAD

ASTHMAPOEDER

Asthmalijders!

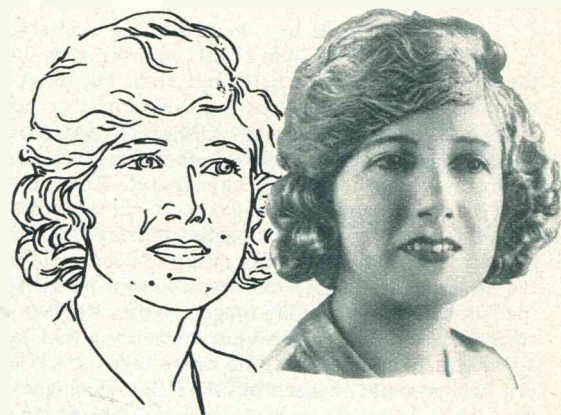
Het **Asthmapoeder BOOM** geeft bij inademing direct verlichting bij Asthma en daaruit voortkomende Borstbenauwdheid en Borstbeklemming. Alleen echt zoo de verpakking is voorzien van bijstaand fabrieksmerk.

Verkrijgbaar in Apotheken en Drogistwinkels à f 1.25 per doos. Op aanvraag gratis en franco een monsterdoosje. Fa. A. M. BOOM, Arnhem 8.

BOOM'S ASTHMAPOEDER BOOM'S

Uw
annonce
hier...?

Vraagt tarieven aan:
Centrale Adv.-afdeeling
N.Z. Voorburgwal 69-73
A'dam C. - Telef. 46878

Vetworpjes als bij tooverslag verdwenen.

Ziehier wat Meijuffrouw W. M. K. te Hoorn schrijft : „Ik gebruik Radox reeds ruim anderhalf jaar. Ik kan het aan iedereen aanbevelen. Ik heb erg veel last van puistjes in mijn gezicht gehad en die zijn nu allemaal verdwenen.” Laat vetworpjes Uw teint niet langer leelijk maken. Zonder uitdrukken, zonder leelijke vlekken op de huid achter te laten, kunt U ze gemakkelijk verwijderen. Gebruik eenvoudig Radox, 't meest eenvoudige, natuurlijke schoonheidsmiddel. (Gebruiksaanwijzing vindt U in het pak). De huid zal een verjongingskuur ondergaan, wanneer U die geregeld behandelt met Radox, want Radox bevat juist die waardevolle bestanddeelen, waaronder zuivere zuurstof, die Uw huid zoo noodig heeft. Wanneer U een theelepel Radox geregeld door Uw waschwater mengt, zal Uw huid er binnen enkele dagen prachtig frisch en gezond uitzien. Door de vermenging met water komen de zuurstof en andere werkzame bestanddeelen vrij. Deze dringen onmiddellijk door de opperhuid heen naar de dieper gelegen kliertjes, welke tot nieuw leven opgewekt worden. De poriën, die verstopt waren, worden gereinigd, zoodat zij weer normaal kunnen functionneeren. En het gevolg is een vernieuwd, jeugdig, aantrekkelijk teint. Radox is heerlijk geperfumeerd en verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten. Een pak is toereikend voor verscheidene weken.

RADOX nu 70 cts.
per pak

Imp. : N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209,
Amsterdam-C.

Voorkom

een ruwe, roode of schrale
huid, door U, alvorens
ge uitgaat, met wat
„Zij”-Crème in te wrijven.
Een fluweelzachte huid
en een mooie teint door

„Zij” CRÈME

In prijzen van 20-75 ct.

De Groote Markt te Rixsel, de stad waarvan sprake is in dit gedeelte van Schwartz' lijdensgeschiedenis.

kníën raken de houten deur van zijn cel. Als de bewaker in zijn humeur is, of een menschenhart bezit, laat hij onderweg de bovenste helft van die deur nu en dan een uurtje openstaan. Dan kan de gevangene tenminste een eindje de gang in kijken, of zijn gevangen overbuur zien. Hij kan zich dan zelfs 'n beetje met zijn medegevangenen onderhouden, minstens met gebaren. Door die kleine afwisseling gaat de reis toch nog tamelijk snel, van Chalons naar Parijs — al duurt zij een heelen dag.

De Santé te Parijs is geen slechte gevangenis. Ze staat dicht bij het ministerie van justitie. Diep in de provincie, waar men niet zooveel last heeft van bemoeizieke volksvertegenwoordigers, kan een gevangenis-directeur zich beter als een Caesar of een dictator aanstellen.

In de Santé te Parijs is het bijna prettig, na dien afschuwelijken tijd te Rixsel en te Chalons. De gevangenen komen iederen dag in de buitenlucht, mogen zelfs, als zij zich kalm houden, met elkaar praten en rooken, en krijgen genoeg te eten. In de Santé is 't wel uit te houden.

Maar het duurt niet lang of „het slamandje” (zoo heet de gevangenis-wagen in den Parijschen volksmond) neemt Schwartz en nog een paar gevangenen weer op, en in een gemoedelijk sukkeldrafje gaat het weer voort door de woelige straten. Maar de ingesloten zien niets van het verkeer, van de etalages. Nu en dan, als de wagen op een hoek moet wachten, hooren zij een kinderstem, een vrouwenlach, of het geroep van een venter.

De rit met den trein duurt een heelen dag, maar leidt niet ver; want het transport wordt aan een goederentrein gehaakt, die alle stationnetjes in den omtrek bedient. Urenlang wordt de gevangenenwagen heen en weer geschoven, op dood spoor gezet, en later weer opgehaald. Ze hebben den tijd. Wat doet 't er toe, hoe ze hun straftijd doorbrengen, in den trein of in een cel? In den trein vinden ze 't misschien nog prettiger.

Tegen den avond komen zij te Fresnes, waar óók een beroemde gevangenis staat, misschien nog geen veertig kilometers van de Santé.

Ook hier heerscht er orde, maar de discipline is er veel strenger dan in de model-gevangenis der hoofdstad. Iedere gevangene, die op de binnenplaats gaat wandelen, moet een masker dragen. Zij mogen elkaar niet kennen. Misschien is de directeur een beetje romantisch aangelegd.

Schwartz heeft hier 't geluk, een cipier te treffen, die 't goed met hem meent, een ouden man met witte haren. Die verschaft hem werk. Eerst touw pluizen; dan het uitzoeken van boonen, resten van oude legervoorraden, die nu voor een prijsje aan de burgers verkocht moeten worden. De talrijke slechte boonen moeten er uit gezocht worden — een licht werkje, waar Schwartz vlug mee terecht kan. En hij verdient er een aardig duitje aan. Het is een gunst, dat werk te mogen verrichten.

Bovendien komt de oude cipier veel vaker bij Schwartz in de cel, dan zijn plicht hem voorschrijft, en iederen keer brengt hij een pas aangestoken sigaret mee, die hij laat vallen op den altijd zindelijken, gladgeboenden vloer.

Zulke weldaden vergeet een gevangene nooit!

„Je moet weg, vriend — treur maar niet — over een paar jaar, als de gemoederen weer een beetje tot rust komen, of als er een amnestie tusschen komt, kun je weer naar Duitschland terug.” De oude klopt Schwartz op den schouder, stopt hem nog wat sigaretten toe, en brengt hem naar de binnenplaats, waar „het slamandje” wacht.

Snel gaat nu de reis naar Versailles, en daar blijft de Duitscher acht en veertig uur in de gevangenis. Versailles is het centrale punt voor gevangenen-transporten. Gewoonlijk worden de veroordeelden van daar uit naar hun definitief strafverblijf gestuurd. En hier in Versailles komt er iets in het leven van den gevangene Schwartz, dat hem nieuwen moed inboezemt, en zijn innerlijk evenwicht zal redden, door de eenzaamheid der volgende jaren heen.

De gevangenen treden aan. Het is een lange rij, die nu op de binnenplaats der gevangenis te Versailles staat. Zij worden achter elkaar geschaard, en allen aan elkaar geboid met een langen ketting. En dan komen uit het gebouw der vrouwen-afdeeling twee veroordeelden, die óók mee moeten.

De eene is oud, verbeterd, onzindelijk, met vettige verwarde haren, en valsche oogen in een geelachtig, opgeblazen gezicht; het type van een moordenaar.

De andere is jong, knap, elegant. Vol schaamte loopt zij voort, en zij drukt nu en dan een zakdoek tegen haar roodgeweende oogen. Haar losse blonde haar glanst als goud in de stralen der morgenzon.

Alle gevangenen kijken om.... een vrouw op de plaats der gevangenis — en dan nog wel zoo'n knappe vrouw.... Maar zij kijkt langs de mannen heen en schreit. Haar fraaien leeren handkoffer zet zij neer, als werd die last haar te zwaar. Schwartz buigt zich neer, voorzoover de ketting 't hem toelaat, en neemt den koffer op. Hij vraagt den gendarme, of hij de bagage voor de juffrouw dragen mag. Die heeft er niets tegen en bromt goedig: „Ja, vooruit maar!”

Zij gaan door de straten van Versailles, de aaneen geketenden. De voorbijgangers kijken nauwelijks, zoo gewoon is dat schouwspel. Wel kijken de mannen van Versailles naar het dametje, dat haar gezicht in haar zakdoek verbergt. Wat zou diè uitgevoerd hebben?

Het loopt Schwartz mee: men sluit hem in de achterste cel van den gevangenenwagen, en in de achterste cel aan den anderen kant komt de juffrouw. 't Is mogelijk, dat de vriendelijke gendarme den twee menschen een beetje gezelligheid gunt, en hen met opzet tegenover elkaar heeft geplaatst. Hij is buitengewoon geschikt, die gendarme — hij handelt zelfs tegen de voor-

schriften, door het bovenstuk der celdeur van den banneling open te laten en de juffrouw sluit hij heelemaal niet op — zij kan vrij door de gang heen en weer loopen. Bovendien geeft hij allen gevangenen sigaretten en hij reikt hun vuur!

Er volgt een nieuwsgierig kijken en schatten tusschen den veroordeelden man en de veroordeelde vrouw. Zij weten niets van elkaar — maar zij hebben beiden de wet der republiek overtreden, en de rechtsmachine reden gegeven tot onbarmhartigheid. Daardoor zijn zij lotgenooten. Zij hebben elkaar geholpen, en de vrouw was het een troost, dat er nog iemand galant voor haar was, haar bagage droeg. Vanzelfsprekend — maar toch een troost voor de vrouw, die bijna bezwijkt onder de algemeene verachting.

Het gevangenen-transport stommelt voort over de rails, naar een doel, dat de veroordeelden niet kennen. Alle bewakers staan op het balkon te rooken en te praten. Uit de open luikjes der cellen dringen dunne straaltjes sigaretten-rook. Voorzichtig wordt de asch opgevangen, want daar mag geen spoor van achterblijven op den vloer, hebben de gendarmen gezegd. Er is een geest van gemoedelijkheid, van begripen en vergeven in dezen wagen.

De juffrouw aan den overkant geeft een teken. Zij wil den banneling Schwartz iets toewerpen, merkt hij. Zij heft de hand op, en snel werpt zij een klein pakje naar hem toe — chocolade, in zilverpapier gewikkeld. Daaronder zit een klein briefje — de smalle rand van een blad uit een boek — en daar staat op gekrabbeld:

„Dank u zeer voor uw vriendelijkheid. Als u me nu en dan aan een sigaret kunt helpen, zal ik u opnieuw dankbaar zijn. Met sigaretten is 't tenminste nog te dragen! Germaine Leroux.”

Schwartz leest het briefje met weemoed, maar ook met vreugde: hij heeft plotseling een gelijkgestemden geest gevonden. Er komt een bewaker voorbij. Het zou ondanbaar zijn, deze mannen, die zich zoo welwillend hebben getoond, in ongelegenheid te brengen. Schwartz slikt dus snel het briefje door, en geniet dan van de chocolade. Hij wikkelt een briefje in het zilverpapier en gooit het over. In dat briefje stelt hij zich voor, en deelt mee, waarvoor hij veroordeeld is, en tot welke straf.

Zij leest het opletend en knikt weemoedig. Dan lacht ze troostend. „Moed houden — 't zal wel meevallen — je komt wel weer vrij,” zegt dat lachje.

Zij spreken een alfabet van teekens af, die makkelijk met de tien vingers gemaakt kunnen worden. En dan telegrafeeren zij elkaar langzaam, moeizaam, hun mededeelingen, hun wenschen en zorgen. Hij verneemt, dat zij uit Midden-Frankrijk komt, en wegens 't werken voor een buitenlandschen berichtendienst veroordeeld is tot levenslange deportatie — dezelfde straf als Schwartz; dat zij thuis nog een moeder heeft, en dat zij pas eenentwintig jaar oud is.

Noch haar jeugd, noch haar schoonheid hebben haar kunnen beschermen tegen het harde vonnis. De oogen der godin Justitia zijn geblinddoekt, als zij recht wijst.

Laat in den avond is de rit ten einde. De veroordeelden moeten uitstappen en worden de nabije gevangenis binnengeleid. Weer zijn ze maar weinige kilometers verder gekomen — zij bevinden zich nu te Mantes. Nog een laatste weemoedige blik, dan gaan zij van elkaar, die twee „levenslangen”.

Zij hebben elkaar hun adres in 't vaderland in handen gesmokkeld. In ieder geval zullen zij elkaar kunnen schrijven. Zij gaan van elkaar, en twee zware deuren slaan toe, in de mannenafdeeling en in de vrouwenafdeeling der gevangenis te Mantes.

Den volgende morgen loopt Schwartz over de binnenplaats — wordt, volgens de orde van het huis, een half uur „gelucht”. Hij kijkt de lange grijze muren langs, en zie — aan één der vele tralievenstertjes ziet hij een hand, een blanke vrouwenhand. De hand beweegt, wenkt hem toe. En dan ziet hij ook het gezicht der veroordeelde. Zij is omhooggeklauterd en drukt haar blonde haar tegen de tralies.

Snel denkt Schwartz na — hij rekent uit, in welke cel zij zit. Nu zal hij toch nog verbinding met haar kunnen onderhouden, door middel van briefjes of door klopteekens. En het lukt werkelijk, die verbinding tot stand te brengen. Zij spreken af, op een bepaalde plek van de binnenplaats briefjes neer te leggen — die kunnen zij dan elk van beiden, als zij den volgende keer buiten komen, weghalen.

(Wordt voortgezet)

De schoone, rijke combinatie van natuurpracht der diep-
blauwe meren, ingesloten door de bergen, waarvan de hoogste

BLAUW EN W

WIT EN WIT

toppen, altijd wit van sneeuw, schitteren in de zon. (Parlezza
in het meren-gebied der Zwitsers-Italiaansche grens.)

VROUWENLEVEN

RUITEN EN STREPEN

Ruiten en strepen worden door de groote modeontwerpers op allerlei manieren verwerkt en in de wijze, waarop ze verwerkt worden, is 'n bijna eindeloze variatie.

Stel u voor: 'n streep, schuin geknipt, voor den rok; daarboven de taille met 'n heupstuk aan den rechterkant, spits toeloopend naar onderen, óók schuin geknipt maar in tegenovergestelde richting. Tusschen taille en rok 'n gladde ceintuur,

Jongedames-costuum van donkerbruine ruige wollen stof, met blouse en sjaal van 'n bruin met gele ruit.

waarvan de strepen zich, in zigzaglijn, aansluiten bij die van de japon en daarbij 'n paar lange, wijde mouwen met dwarse strepen. Dit model voltooid door 'n kraagje en 'n strik bij den linkerschouder in de lichtste kleur van de streep vormt 'n zeer elegant geheel.

Zoo zijn er van strepen allerlei combinaties te bedenken, waardoor van de streep zelf 'n modieuze en elegante garneering is te verkrijgen.

Ook geruite stoffen leenen zich uitstekend tot dergelijke garneeringen. 'n Schuin geknipt bovenstuk kan men nemen bij 'n recht geruiten rok. Zoo'n rok kan dan weer aan den rechterkant 'n schuin geknipte baan hebben, met 'n punt, ter hoogte van de heupen, op de voorbaan gestikt. Ofwel 'n geheel rechte japon kan gegarneerd worden met 'n schuin geknipt inzetsel aan één kant.

Geruite stoffen worden vaak gecombineerd met 'n bijpassende effen stof.

'n Aardig voorbeeld daarvan is het jongedamestoilet van onze afbeelding: 'n rok met kort manteltje van ruige bruin-wollen stof. Blouse en sjaal zijn bruin en geel geruit. De blouse is doodeenvoudig van coupe — het lijfje schuin geknipt en de mouwen recht met donkere dwarse strepen. Heel apart is de wijze, waarop

hier de sjaal een garneering vormt van het manteltje. De revers zijn los aangezet, zoodat de sjaal daar kruisgewijs kan worden door gestoken en bij wijze van epauletten over de schouders kan worden gelegd.

Onze tweede afbeelding geeft 'n paar wandeltoiletten te zien met de kleine cape, welke nu zoo modern is.

Het eerste toilet in zwart met wit is gegarneerd met witte bontranden. Zwart fluweel zou voor dit costuum zeker zijn aan te bevelen.

Bij het tweede toilet is de cape op den schouder gesloten. Ze is versierd met stiksels en dient ter voltooiing van 'n zijden namiddagjaponnetje. Het geheel is bruin, evenals het kleine vilthoedje, dat erbij gedragen wordt.

PAULA DEROSE.

DE GEBREIDE HEEREN-PULLOVER

Hoe men het blokkenpatroon kan breien zonder den draad af te breken.

Verschillende dames uitten haar bezwaren betreffende het blokkenpatroon van den heerenpullover in ons nummer van 2 December.

„Het patroon is prachtig, maar wat is het lastig, dat men telkens den draad moet afbreken, als men aan het blokkenpatroon bezig is.”

Dit is inderdaad 'n bezwaar; ik heb dan ook gezocht naar een middel om dit te voorkomen, en ik heb er iets op gevonden zoo doodeenvoudig, dat het me

eigenlijk verbaast, dit niet eerder te hebben bedacht.

Men breit met naalden zonder knoppen en dan afwisselend 2 toeren aan den rechter- en 2 toeren aan den linkerkant van het werk. Men breit dus, na den boord:

1ste toer: met gemêleerde wol, 3 r., 1 bruine st. aver. afhalen — verder 6 r. 1 st. afhalen, om en om. Op het laatst van de naald weer 3 st.

2de toer: niet het werk omkeeren, maar weer beginnen aan den rechtschen kant van het breiwerk: met bruine wol, r. breien.

Nu zijn beide draden aan den linkerkant van het werk. Men keert dan het werk om en breit met de beige wol:

3de toer: 1 r. 2 aver., 1 bruine st. afhalen. Verder 6 aver. 1 st. afhalen enz.

4de toer: Niet het werk omkeeren, maar met bruine wol aver. breien.

Dan keert men het werk om en herhaalt den 1sten en den 2den toer, waarna men het werk weer omkeert en den

7den toer terug breit met bruine wol, aver.

8ste toer: met beige wol: 1 r. 2 aver. 1 st. afhalen. Verder 6 aver. 1 st. afhalen enz.

9de toer: het werk omkeeren, met bruine wol. 1 r.

10de toer: met beige wol: 3 r. 1 st. aver. afhalen. Verder 6 r. 1 st. aver. afhalen enz.

11de toer: met bruine wol aver.

12de toer: met beige wol: 1 r. 2 aver. 1 st. afhalen. Verder 6 aver. 1 st. afhalen enz.

13de toer: met bruine wol r.

14de toer: met bruine wol aver.

Deze 14 toeren herhaalt men telkens en volgt verder het patroon van den pullover. De draad behoeft dan geen enkelen keer te worden afgebroken en het patroon is zeer gemakkelijk te volgen. Men lette er vooral op, dat slechts met de bruine wol alle steken gebreid worden, terwijl men bij het breien met de beige wol om de 6 st. 1 st. afhaalt.

Daar ik uiteraard over deze rubriek hoofdzakelijk brieven en briefkaarten ontvang van dames, die omtrent het een of andere patroon nog nadere inlichtingen wenschen, ben ik des te erkentelijker voor betuigingen van ingenomenheid met onze patronen, zooals ik ze van verschillende dames

mocht ontvangen. Vooral het patroon van de sportkousen schijnt zeer in den smaak te zijn gevallen.

Daar de kousen natuurlijk in de ronde worden gebreid, veroorzaakt het blokkenpatroon in 2 kleuren hier geen last.

In de beschrijving van het pulloverpatroon ontdek ik nog 'n klein foutje. Er staat: „7de toer: 1 r. 1 aver.” De 1 moet hier wegvallen. Dus: 1 r., aver. tot den laatsten st. enz.

Dat men bij de halsafwerking bij het opnemen der steken in het midden van voren 'n paar steken moet overslaan, hebben de lezeressen zeker wel begrepen.

THÉRÈSE.

De nieuwe korte cape. Links: Zwarte japon met cape, gegarneerd met witte bontranden. Rechts: Bruin zijden namiddagtoiletje met bijbehorende cape.

*Evenals 9 van de 10
Filmsterren*

*gebruikt Hollands
eigen favoriete*

LUX

**TOILET
ZEEP**

„ houdt mijn huid prachtig in orde ”

Truus van Aalten

Bekoorlijke jonge dame die alle harten in Holland heeft veroverd - wie zou beter kunnen weten dan Truus van Aalten hoe de delicate zachtheid van een fraaie huid behouden blijft?

Sprekende over haar werk zegt zij „Filmsterren moeten een toiletzeep kiezen, die zelfs de leerste huid niet schaden kan”.

U kunt U dus indenken hoe zorgvuldig zij zoekt naar de zachtste en de zuiverste toiletzeep „Ik vind, dat de zeldzame zuiverheid van Lux Toilet Zeep voor mijn huid het best geschikt is en haar

uitstekend in conditie houdt.”

En negen van de tien filmsterren over de heele wereld gebruiken deze zelfde zeep. Zij moet dus ook goed zijn voor Uw huid.

*Kent U al den
nieuwen*
LAGEN PRIJS?

nu slechts 20 cent per stuk!

3 stukken in één omslag 50 cent

12 kleine stukken 70 „

LEVER'S ZEEP MIJ. N.V., VLAARDINGEN

VEILIG

DOOR J. W. GRAYSON

Nadat de laatste klant het kantoor verlaten had en Flits, de portier, de zware deuren gesloten had, begon de kassier zijn kas op te maken. Na een paar minuten zou hij, met de hulp van Flits, het geld in de kluis dragen, waarna de directeur die zou sluiten. De gedachten van den kassier waren niet onaangenaam. Hij stond in hooge achting bij de hoofddirectie; promotie zou spoedig afkomen, dat wist hij. Het strookte volkomen met zijn eerezucht; zijn laatste doel was te eeniger tijd een functie te bekleeden in de hoofddirectie. Daar was groote kans op; iedereen mocht hem; de oude mr. Woolff, directeur van dit filiaal, stelde een onbeperkt vertrouwen in hem. Juist dien morgen had hij goed nieuws gehoord: de directeur had hem verteld, dat het hoofdkantoor geïnformeerd had naar zijn geschiktheid voor een belangrijker post, en mr. Woolff had een schitterend rapport ingediend. Promotie kon niet ver verwijderd meer zijn.

Klaar met zijn kas ging de kassier zitten, stak een sigaret op en liet zijn gedachten verder gaan. Juist, alles ging precies zooals hij het wenschte. Door zijn goed figuur en aangenaam optreden had hij langzamerhand bij verschillende families, ver boven zijn stand, toegang weten te krijgen. Nu nog 'n hogere functie, misschien wel op 't kantoor in de city, en hij kon in de richting verder gaan. Een flat in het West-End, belangrijke mensen ontmoeten, en dan een rijk meisje huwen. Natuurlijk, dan pas kon hij de goede dingen van het leven gaan genieten. Gelukkig, dat hij zich nog niet met dat meisje van Lowes had verloofd. Een goed kind zeker, en niet geheel onbemiddeld, maar toch niet de vrouw, om zich later aan zijn zijde in de hogere kringen te bewegen. Nee, een aardig meisje, maar hij zou haar toch maar laten schieten. Ja, alles ontwikkelde zich in de gewenschte richting; alles, behalve één ding. De zak goudgeld, die ellendige derde zak, welke verondersteld werd 200 gouden pondstukken te bevatten, doch er maar 50 inhield, plus 150 shillings en zooveel lood, dat het totaal gewicht gelijk was aan dat van 200 gouden pondstukken. Bij de zeldzame gelegenheden, dat mr. Woolff den zak opnam om dien te wegen, klopte dus het gewicht.

Men kan zich geen West-End-kleermaker veroorloven en zich in kringen boven zijn stand bewegen op een kassiers-salaris. Vandaar dat af en toe de zak goudgeld werd aangesproken, waaruit tenslotte 150 pond verdwenen was. Juist de zak goudgeld, wyl tegenwoordig haast niemand ooit naar goud vroeg. Hij had ook geluk gehad: zelfs de accountant, af en toe door het hoofdkantoor gezonden, had zich vergevoegd met den zak te wegen en dien even te openen. Welnu, er lag goud in, bovenop tenminste.

Maar thans, peinsde de kassier verder, zou toch

afdoende raad geschapt moeten worden; de 150 pond in goud zouden zoo spoedig mogelijk in den zak teruggestort dienen te worden. Want er was geen twijfel of zijn opvolger zou iederen stuiver tellen van het geld, dat hij overnam. Wist hij nu maar, wanneer precies zijn promotie afkwam.

„Hallo, Fulloch,” onderbrak opeens de directeur zijn gepeins, „zullen we de zaak maar opbergen?”

Haastig sprong de kassier op en hielp den portier het geld naar de kluis dragen.

„Wilt u nog een en ander controleeren, mijnheer?” vroeg Fulloch.

„Niet noodig, Fulloch,” lachte de directeur. „Ik vertrouw je.” Hij sloot de kluis. Fulloch glimlachte onwillekeurig. De oude dwaas moest eens weten wat er in den derden zak was.

Tien minuten later stond Fulloch op straat, zijn geest bezig met het probleem, waar in den kortst mogelijken tijd 150 pond vandaan te halen. Hij moest ze hebben; z'n toekomst hing er van af. Plotseling doorvoer hem een ijzige schrik; een hand werd op zijn arm gelegd. Hij draaide zich met een schok om; het was mr. Roberts, de slager, een der rijkste ingezetenen van de voorstad.

„Hallo, mr. Fulloch,” riep de roode, dikke slager; „schrok u? Ik hoorde zoo iets van mr. Woolff, dat u ons gaat verlaten. 't Zal ons spijten; u heeft ons altijd uitstekend bediend, en dat moet ik zeggen.”

„Ach ja, mr. Roberts,” antwoordde de kassier, „'t zal mij ook spijten hier vandaan te gaan. Maar men wil toch ook graag promotie maken, nietwaar?”

„Natuurlijk, natuurlijk,” lachte de slager. „Weet u wat, loop even mee naar mijn huis, dan zullen we een glas wijn op het komende afscheid drinken.”

„Heel graag, mr. Roberts.” Terwijl zij samen opliepen, dacht Fulloch bliksemsnel na over de situatie. De slager had een flinke som op de bank. Zou hij hem onder een of ander voorwendsel het geld te leen vragen? Had hij eenmaal het geld, dan zou hij wel kans zien het voor goud in te wisselen.

Even later zaten ze in mr. Roberts' kantoor achter een glas wijn. „Uitstekende wijn, mr. Roberts,” merkte Fulloch op. „Maar ja, iemand van uw middelen, nietwaar. Ja, ja, mr. Roberts, als kassier van uw bank ken ik toch uw financieele positie? Die is goed; die is uitstekend.”

Roberts was aangenaam gevlend.

„Toch heb ik nog niet alles op de bank. Ha, ha, jullie bankiers denken daar anders over, maar mijn vrouw en ik zijn nog ouderwetsch; wij houden er nog zooiets als een oude kous op na. Dat doen we al twintig jaar, en het is veilig, hoor!”

„Maar ik zie toch geen brandkast,” zei de kassier, nieuwsgierig om zich heenziend.

„Nee,” antwoordde de slager; „die is er ook niet. Heb er niet veel vertrouwen in, weet u. Ik zal 't u laten zien. Ik weet, dat u te vertrouwen is.” Hij gleed met zijn handen langs het paneel tusschen de ramen en drukte op een knop. Het paneel schoof omhoog; een ruimte daarachter werd zichtbaar, gevuld met kleine zakken.

„Zelf gemaakt,” besloot hij trots. „Ik heb daar 'n 500 pond, alles in goud; 50 pond in iederen zak. 't Geeft wel geen rente — dat vinden jullie, bankmensen, natuurlijk stom — maar m'n vrouw en ik hebben graag zoo'n kleine reserve in voorraad.”

„William!” De stem van mrs. Roberts klonk vanuit den winkel. „Mr. Wills wil je even spreken.”

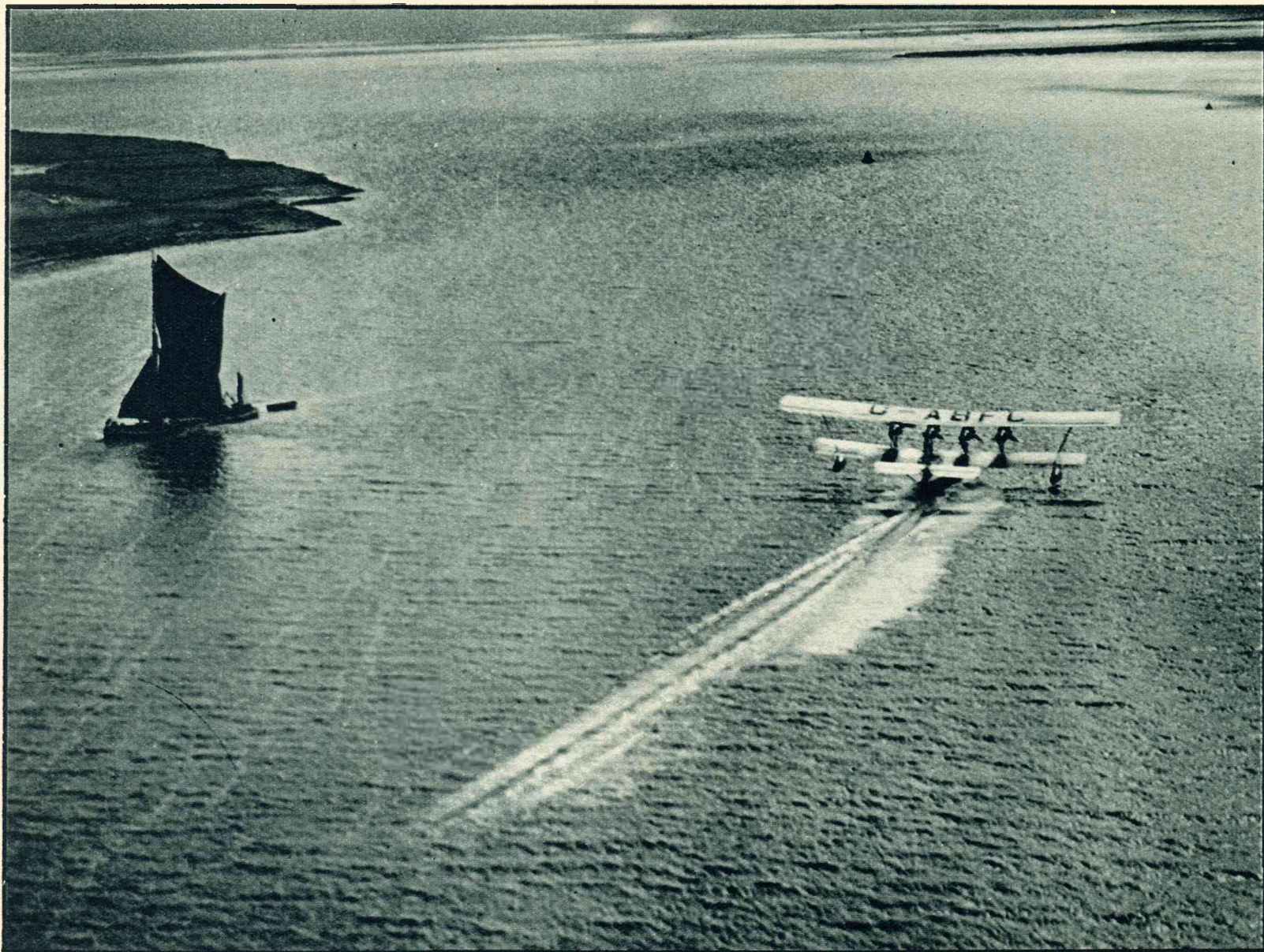
Mr. Wills was een zeer goede klant; zonder zich den tijd te gunnen het paneel te sluiten, ijde de slager naar de deur. „Let u er even op, mr. Fulloch,” zei hij nog. „En bedien u zelf van de sherry.”

Fulloch staarde in het open paneel. Het was ellendig, dat hier, zoo dicht bij hem, de oplossing van al zijn moeilijkheden lag. Te leen vragen? Nee, 't was te gevaarlijk. Als mr. Woolff het hoorde, zou een onmiddellijke contrôle het gevolg zijn. Maar hij moest — hij moest het geld hebben. Zijn

Op reis door Nederland.

Een der bekendste plekken van oud Amersfoort, de Appelenmarkt met omgeving.

Watervogels van den ouden en den nieuwen tijd: het schip, dat op de verre zeereizen nog steeds geen andere middelen gebruikt dan wind en zeilen, en een Engelsch watervliegtuig van het nieuwste type.

toekomst hing er van af. Bijna zonder zijn wil namen zijn handen drie zakjes van den stapel en lieten die in zijn zak verdwijnen. Bliksemsnel arrangeerden zijn geoeffende vingers de andere zakjes zoodanig, dat het niet zichtbaar was, dat er van den top drie afgenomen waren. Meteen stond hij weer bij de tafel en schonk zich een glas in. Zijn vingers beefden. Leenen van de kas in de bank leek hem geen diefstal toe; dat kon terugbetaald worden. Maar dit hier — dit was diefstal, vulgaire diefstal. Niet meer te herstellen. Even later kwam de slager weer binnen. Na nog een paar opmerkingen sloot hij het paneel, waarna de kassier, zoo spoedig het gevoeglijk ging, afscheid nam. „Nogmaals succes voor de toekomst, mr. Fulloch,” zei de slager. „Ik zie u zeker vanavond nog in de club. Ja? Dan drinken we er vanavond nog eentje.”

Dien zelfden avond ging de kassier naar de club, waar hij zich bij het groepje van den slager voegde en een rondje bestelde. Zijn plan was klaar. Tegen 8 uur stond hij op, zei dat hij even naar het postkantoor in de buurt moest en dadelijk weer terug zou zijn. De club verlatend liep hij vlug de straat in, waar Roberts' huis stond. Daarna de steeg in, welke achter de woning liep. Bij het raam van Roberts' kantoor bleef hij staan. De steeg was totaal verlaten. Uit zijn zak haalde hij een steen, gewikkeld in een zakdoek om het geluid te smoren, en drukte daarmee de matglazen ruit naast het paneel in. Het lichte tikken van het glas klonk hem in de ooren als de explosie van een bom. Even wachtte hij. Maar geen geluid verried dat iemand het gehoord had. Dan stak hij zijn hand door de opening, trok de pin uit het raam en schoof dat half omhoog. Voorzichtig sloop hij daarna weer de verlaten straat in, liep vlug naar het postkantoor, dat hij nog juist voor 8 uur bereikte, kocht een paar postzegels, en wandelde terug naar de club,

waar hij zich weer bij het gezelschap van den slager voegde. Met een zucht van verlichting ging hij zitten. Hij was nu veilig — volkomen veilig. De slager of de politie zou de gebroken ruit ontdekken; drie zakjes zouden vermist worden; conclusie: de dief was gestoord, had haastig iets gegrepen en was gevlucht. Hij, Fulloch, was op de club geweest, was alleen tegen achten even naar het postkantoor geweest — binnen tien minuten weer terug. Al zou men verdenking tegen hem koesteren, hij had een alibi, de lui op het postkantoor kenden hem. Opgewekt nam hij laat op den avond afscheid.

Zijn eerste werk den volgenden morgen was de 150 gouden pondstukken in den bewusten zak te doen. Hij had het nauwelijks gedaan, toen mr. Wolff hem op zijn privé-kantoor riep en hem vertelde, dat hij bevorderd was tot een belangrijke positie op het hoofdkantoor. Morgen zou de nieuwe kassier komen om de kas over te nemen; overmorgen moest hij zijn nieuwen post gaan innemen. Den geheelen verderen dag had hij felicitaties in ontvangst te nemen van collega's en klanten; hij deed het met den glimlach van man van de wereld. Aan den diefstal bij Roberts, die 's middags op kantoor bekend werd, dacht hij nauwelijks meer: die episode was veilig afgedaan. Volkomen veilig. Toen de onthutste slager 's middags op de bank kwam, sprak Fulloch er zelfs doodkalm met hem over.

„Weet u,” zei de kassier; „ik heb me even onbehaaglijk gevoeld, toen ik het hoorde. Ik was de eenige immers, die buiten u en uw vrouw van de safe afwist.”

„Hoe kan iemand u verdenken, mr. Fulloch! U was den heelen avond op de club, en de politie is overtuigd, dat de diefstal voor 10 uur plaats had. Nee, we moeten verder zien dan u. Wel, ik begin maar weer opnieuw. Mag ik 10 pond in goud van u, als gunst voor een ouden klant?”

„Zeker, zeker”, lachte de kassier. „Maar als ik u was, liet ik al mijn geld toch voortaan maar op de bank.”

Den volgenden morgen arriveerde de nieuwe kassier. Hij bleek een uiterst secuur man, die den inhoud van alle zakken nauwkeurig telde. Fulloch grinnikte opnieuw. Als dit eens twee dagen eerder gebeurd was! Maar nu! Hij was veilig! Veilig!

Om vier uur was hij klaar. Hij had van iedereen afscheid genomen, behalve van mr. Woolff, die op zijn privé-kantoor in conferentie was met een bezoeker. Och, hij zou mr. Woolff later nog wel eens spreken, 't kwam er nu toch eigenlijk niet meer op aan. Hij kleepte zich, ging zelfs zoover, Flits, die voor het laatst de zware deur voor hem opende, de hand te geven en hem een flinke fooi toe te stoppen. Op straat bleef hij even staan om een sigaret op te steken. Voor het laatst was hij hier geweest. Reeds begon de nauwe straat met haar oude huizen hem vreemd te schijnen. Morgen begon zijn nieuwe groote carrière in de city. Hij voelde geen spijt; integendeel, de diefstal was gerechtvaardigd: nu kreeg hij pas gelegenheid zijn financiële talenten te toonen. Men kon hem niets meer maken; zelfs den steen had hij in den rivier gegooid, en den zakdoek verbrand. Hij haalde diep adem en wilde vooruit gaan. Plotseling doorvoer hem een ijzige schrik — hij voelde een hand op zijn arm. Hij draaide zich met een schok om en keek inspecteur Dawson in het gezicht.

„U is mijn arrestant, mr. Fulloch,” zei de inspecteur, „wegens diefstal van 150 pond ten nadeele van mr. Roberts — Bewijzen? Mr. Roberts kraste altijd een kleine R. op elk goudstuk, dat hij achter zijn paneel wegborg. U verrekende vandaag een cheque met hem, en betaalde hem met zijn eigen goud.”

*De Zeeuwsche film is slechts bemind
(over het algemeen) bij 't kind.*

*Den oudjes gaat het niet naar wensch;
Zie hoe zij vluchten voor de lens!*

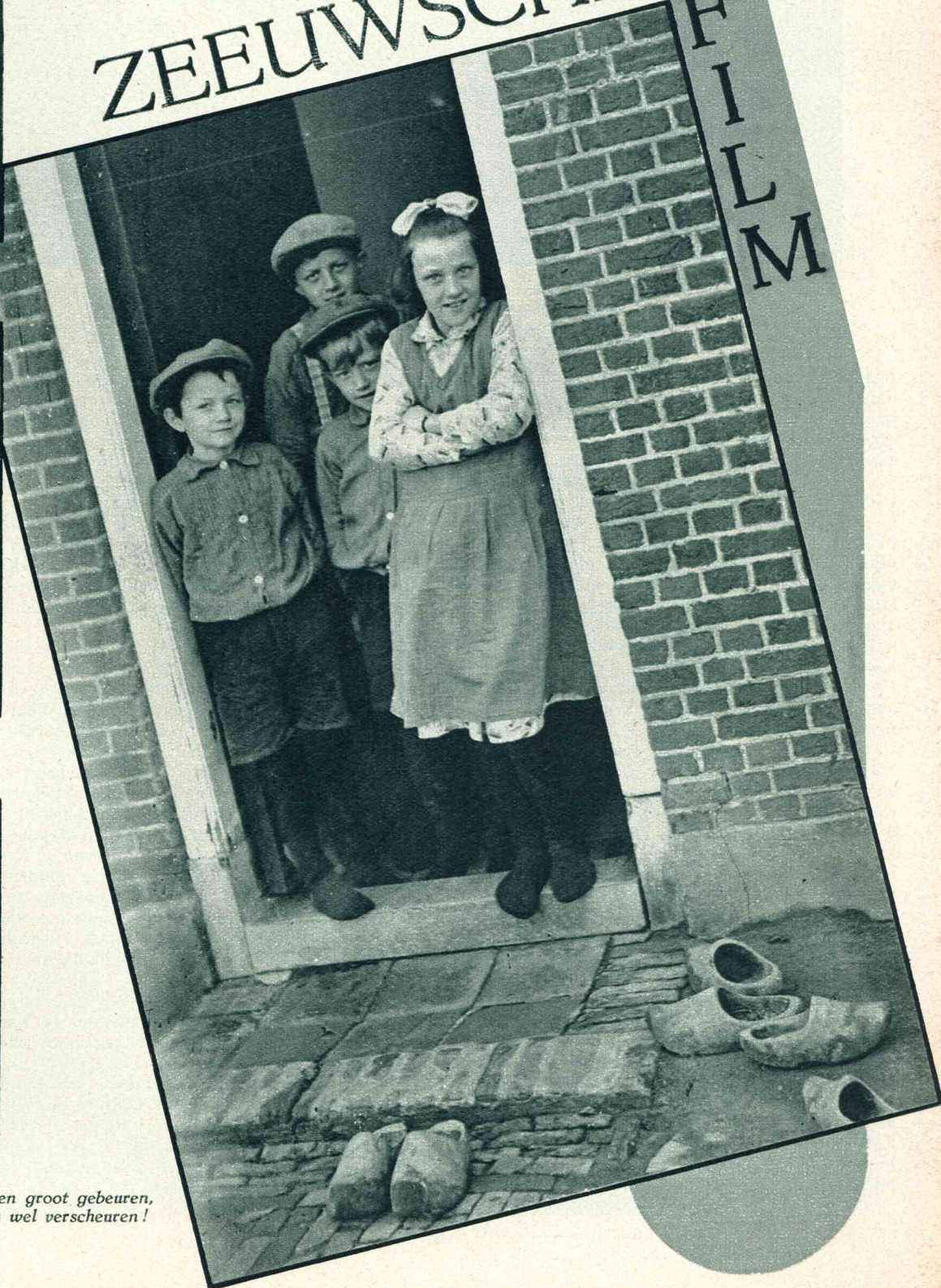
*En ook de vrouwen (is 't niet laf?)
wenden maar gauw de hoofden af.*

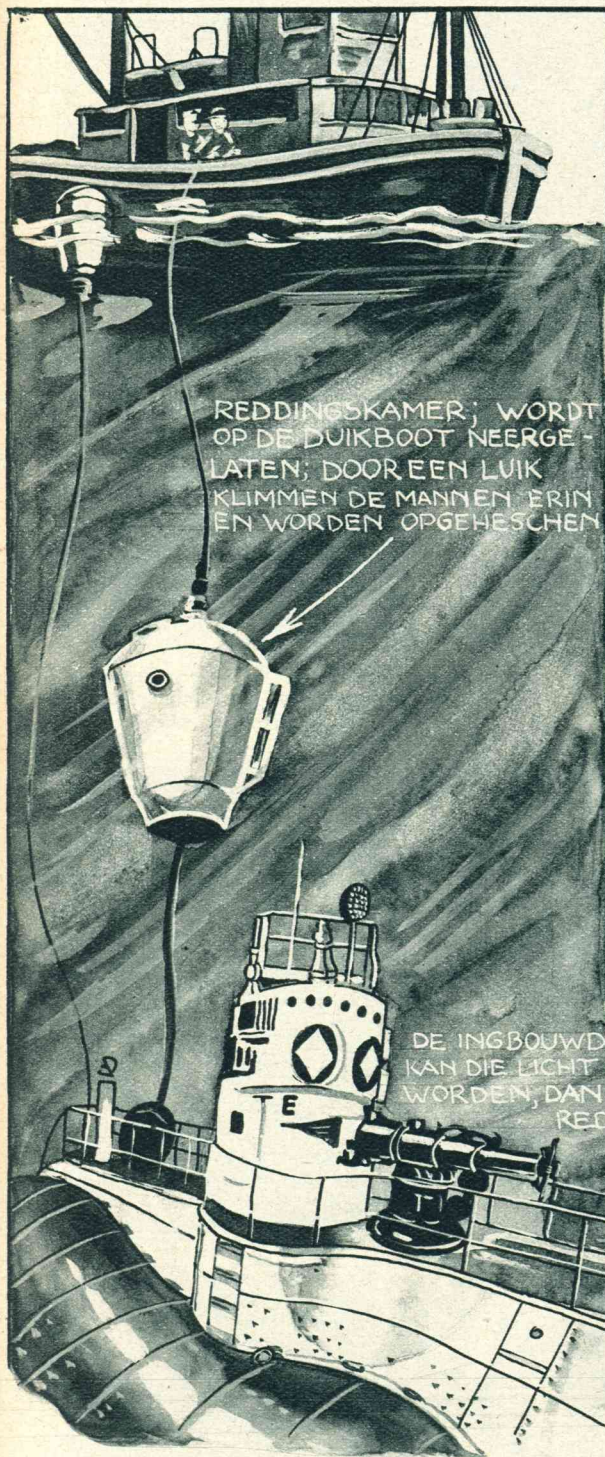
*En sommigen, het zij gezegd,
zien liever naar de werk'lijkheid*

*Voor sommigen een groot gebeuren,
een ander wil ons wel verscheuren!*

ZEEUWSCHE FILM

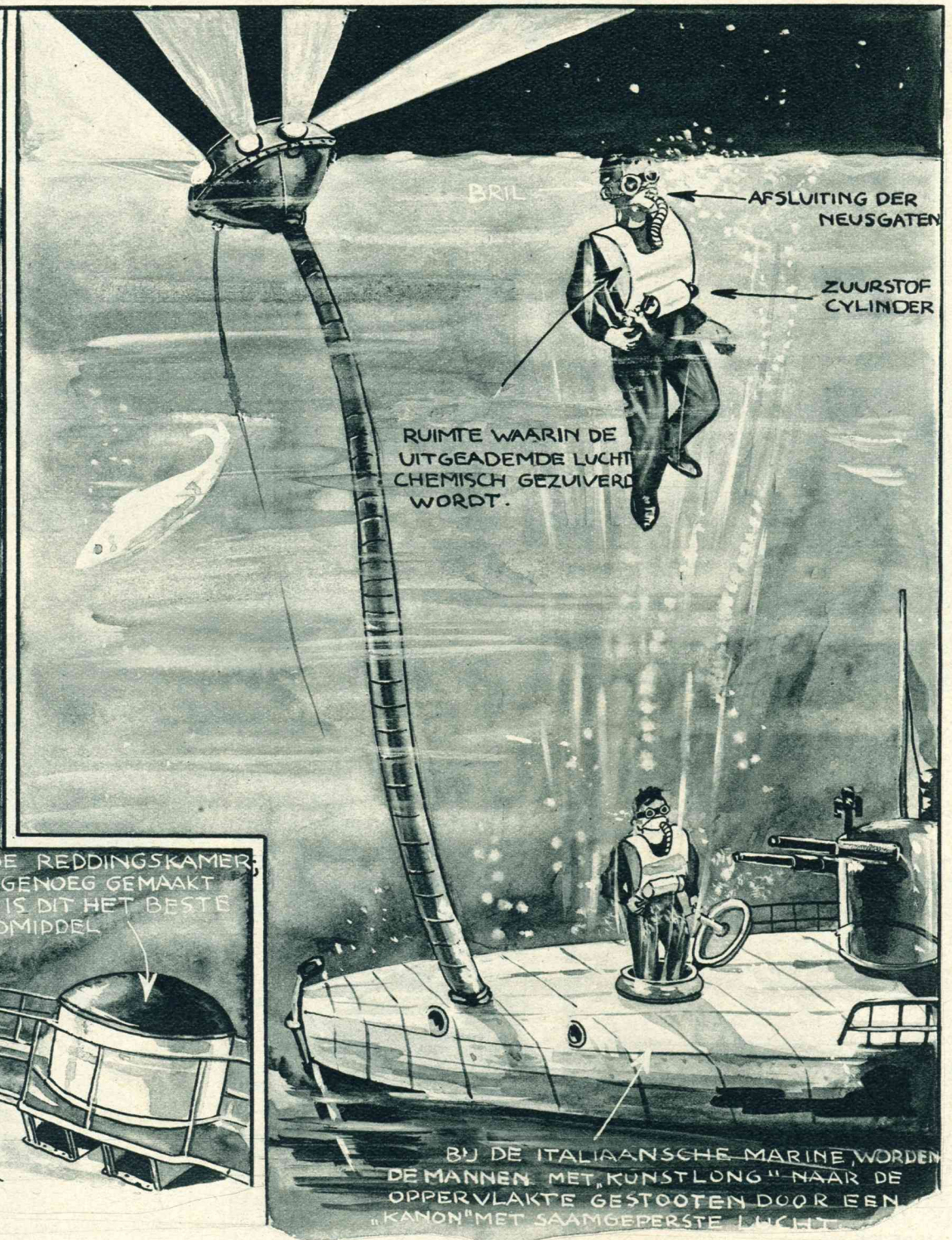

DE VEILICHEID ONDER ZEE!

REDDINGSKAMER; WORDT OP DE DUIKBOT NEERGE-LATEN; DOOR EEN LUIK KLIMMEN DE MANNEN ERIN EN WORDEN OPGEHESCHEN

DE INGBOUWDE REDDINGSKAMER; KAN DIE LICHT GENOEG GEMAAKT WORDEN; DAN IS DIT HET BESTE REDMIDDEL

BRIL

AFSLUITING DER NEUSGATEN

ZUURSTOF CYLINDER

RUIMTE WAARIN DE UITGEADEMDE LUCHT CHEMISCH GEZUIVERD WORDT.

BIJ DE ITALIAANSCH MARINE WORDEN DE MANNEN MET „KUNSTLONG“ NAAR DE OPPERVLAKTE GESTOOTEN DOOR EEN „KANON“ MET SAAMGEPERSTE LUCHT

Een onoplosbaar probleem, zeggen sommigen, als de veiligheid voor de bemanning van onderzeeërs ter sprake komt. Als 't dat is, dan moet de schuld gegeven worden aan... neen, nog niet eens aan den oorlog op zichzelf, maar aan de verfoeilijke onmenselijkheid, die in den krijg, ondanks alie beginselen en overeenkomsten, maar al te gemakkelijk optreedt. Gelijk men in het vervolg van dit artikel zal zien, zijn de bezwaren tegen verschillende reddingsmiddelen gegrond op wantrouwen jegens den mogelijken vijand — men acht dien in staat, gemeenen moord te plegen op verongelukten, schipbreukelingen, weerloozen... En we moeten zeggen: ja, als er zóó oorlog gevoerd wordt, houdt ongeveer alles op. Maar dan houdt óók de onschendbaarheid van de ambulances op, en wordt er geen acht geslagen op de stem der witte vlag, en is de krijgsgevangene niet veilig meer — kortom, als alle menscheijkheid zwijgt, zijn ook alle vindingen der menscheijkende wetenschap nutteloos!

Moeten we het karakter van een vijand in een toekomstigen oorlog (moge die nooit komen!) inderdaad zóó laag aanslaan? Het zou meer dan treurig zijn.

En trouwens — al werkten de reddingsmiddelen, die wij bespreken zullen, alleen maar gunstig in normalen tijd, als geen waanzin van moord en bloeddorst volken vergiftigt, dan konden er toch al vele menschenlevens door behouden worden,

zoals wij uit voorbeelden van den laatsten tijd weten.

Bij het verongelukken van de Britsche M. 2 kwamen er 62 menschen om, hoewel zij voorzien waren van een reddingsapparaat, de „kunstlong“. Die toestelletjes schijnen dus niet gewerkt te hebben — maar daar is niet mee gezegd, dat ze niet helpen kunnen! Er zullen alleen verbeteringen gezocht moeten worden. Die kunstlong brengt, als het goed gaat, de mannen aan de oppervlakte, waar zij er dan natuurlijk nog niet beter aan toe zijn dan 'n gewone schipbreukeling — zij moeten, zonder eten of drinken, wachten tot zij worden opgepikt; maar zij kunnen tenminste ademen zonder verdrinkingsgevaar. De oogen zijn beschermd door 'n goed afsluitenden bril, de neus is door een klep of klem afgesloten. Adem wordt gehaald door een buis in den mond, die in verbinding staat met een kamer, waarin bepaalde drogerijen de uitgeademde lucht zuiveren, en waaraan een zuurstof-cylinder bevestigd is.

Andere schepen zouden allicht hulp kunnen brengen, althans probeeren de manschappen uit een gezonken onderzeeër te redden, als men maar wist, wáár de verongelukte duikboot lag. Welnu, zegt men, geef iedere duikboot een drijver mee, die gemakkelijk kan worden losgelaten, naar de oppervlakte rijst, en met licht enz. de plek van de ramp aanwijst. Door den geïsoleerden kabel, waaraan de boei vastzit, kan tevens lucht worden ingezogen.

Daar wordt tegen ingebracht, dat „de vijand“ die signaalboei stuk kan schieten. Ja, de vijand kan óók een machteloos gewonde afmaken als een dier. Maar daarom gaat men het volkenrecht en het Roode Kruis nog niet opdoeken!

Weet de buitenwereld eenmaal, waar het ongelukkige vaartuig ligt, dan kunnen langs kabels reddingskamers worden neergelaten naar den onderzeeër, waar de manschappen in kunnen klimmen, om vervolgens naar boven te worden geheven als met een lift. Maar natuúrljik is er met die liften niets te beginnen, zoolang men de plek van de ramp niet kent.

Slechts één reddingsmiddel zou onder alle omstandigheden doen, wat er gedaan kon worden, namelijk de ingebouwde reddingskamer. Deze inrichting komt hierop neer: één der vertrekken van het schip kan zich losmaken van de gezonken duikboot en met de bemanning naar de oppervlakte rijzen, waar zij blijft drijven als een reddingsboot.

Voorshands worden er nog moeilijkheden geopperd tegen dit reddingsmiddel, zoo eenvoudig en betrekkelijk afdoend als het schijnt. „Door zoo'n inbouw wordt de duikboot te zwaar,“ zeggen de bouwers, „vooral, omdat tegenover dit gewicht in de voorste helft een gelijk gewicht in de achterhelft moet worden aangebracht.“ Maar ook dit is een kwestie van verbeteringen, van een andere inrichting, die aan die bezwaren tegemoet komt!

ZEEUWSCH NIEUWS

Te Vlissingen werd onder groote belangstelling 'n bazar „De elf provinciën” gehouden ten bate van arme kinderen. Een vriendelijk kijkje bij den Frieschen stand.

„Zeeland” op bezoek bij „Drente”.

Buurpraatje bij de juffrouw uit Marken, als vertegenwoordigster van Noord-Holland.

Bie ons op 't durp

Z't d'eele merrege à deur den 'of 'eloope, en ik à zo à is 'ekeke, en eindlienge zegge ik : Vrouwe, wà mekeer jie toch vandaege, je loop mae gist en de weer as een 'oen dat z'n ei niet kwiet kan raekke.

Bemoei jie j'n eige mae mie j'n eige bemoeisels, zee 'eur, en ik schodden is mie m'n kop, en ik docht : dà zit nie goed, glad nie. En 't zat ok wè nie goed ok.

Eindelienge, ik à net precies den nieuwen kalender opg'ange, toen zeit 'eur ineens : 't is toch nie goed van m'n, Pier, dà k die guus van de Koeter, die mie de koenkelpot kwaeme, wiggestierd è, dae !

Ik vraege : bin die dan 'ewist ?

En 'eur zee : dà bin ze net.

Noe mò je wete, dà dien de Koeter vroeger een errebeier bie m'n 'ewist 'eit, mae die vint deugden nie erg, dan was 't dit, en dan wee dat, en op 't ende mos ik 'n vortdoe.

Toen 'eit de vint alderlei vule praetjes van ons op 't durp 'eklest, en vanzelfs waere ons toen kwaed op 'ulder. Mae noe wil 't geval, dà z'n vrouwe ziek wor, en dat 'um zonder werk rocht.

Afijn, z'è wè negen guus, en dà's erremoei, dat begriep je.

En noe waere die guus an de deure 'ewist mie de koenkelpot, en de vrouwe à gerope : vort mie julder, je zà 'ier gin spetter bekomme !

En daer à ze noe spiet van.

'Oor is 'ier, zee ik nae een stuitje, je kan ze nog wè wat laete brienge, mae ik vinde ik dat noe zò verschrikkelijk nie, nae wà m'n d'r mee beleefd è.

Och, Pier, zee 'eur, julder venters bin allegaere zò 'ard as een spieker. En noe is 't Nieuwejaer, en me bin gistere nae kerke 'ewist, en toen was ik vast van plan, om een bitje vriendelijker tegen de menschen te worren, en noe behunt 'et à wee zò, 't lieken wè of den duvel in m'n 'evaere is.

Alla, toe toe, zee ik, j'overdrief noe toch zeker wè een bitje.

O, julder venters, zee 'eur wee, en temet was ze den 'of wee in, en een stuitje laeter zag ik de meid mie een groot pak onder d'r erm, en ik docht : dà's voe mekaere ! En dat was ok zò.

Kiek, zò zeg ik mae, zò'n nieuwejaer is toch nog ergest goed voe, al is 't de tied van de rekeniengen, die je bienae nie kan opbrienge.

Je denk wee is an alderande diengen, en je maek wee is schoon-schip bie j'en eige om wee mie een schoone leie te behunnen.

En ik bin d'r zò deur an'estoke, dà k nae d'ofstee bin 'egae, en tegen Pier è gezeid, dat t'n dien vint mae wee in dienst mò neme. Maer uutkieke, Pier, è k t'r bie 'ezeid, je mot j'n eige nie as oud vuul laete koeneere, o mae !

's Middags was 't à wee raedsvergaederienge, en dat was noe wee voe zò'n iesselijk geval. De velwachter à 'evroge, of z'n 'uus nie verbouwd kus worren, want 't wier vees te klein.

Afijn, dae bimmen dan is over an 't praeten 'esloge, mae ik was d'r glad nie voe, wan die vint 'ei bienae net zòvee ruimte as ik, en 't is d'r den tied nie nae. Dus ik stemme tegen, mae wat wil noe 't geval ? Ik komme tuus, en dae zeit de meid : Baes, je mag wè in de schure gae kiekke, wan ik zag dae net een vint wigloope, die 'k glad nie kenden.

Ik nae de schure, en jewel, ik zag trek, d'r was een 'eele staepel mie nieuwe jutezakken d'r vandeur.

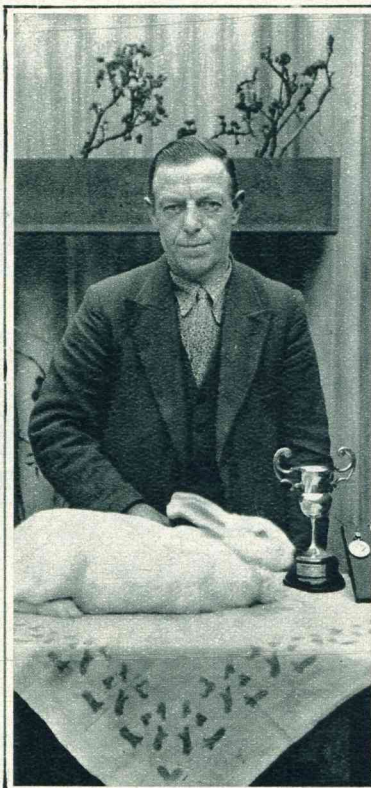
Noe mos ik wè nae de velwachter, mae die lachten nie tegen m'n.

Ik vertelden 't van die zakken, en toen zee 'um : Ja, ja, dae bin 'k nog wè goed genog voe, om joe rommel achteran te loopen, mae om in een fesoendelijk 'uus te wonen, dae bin jie noe tegen, ee ? Maer ik zà joe is wat vertelle, gae jie zelf mae achter je zakken an, begriep je, dae zà Ko z'n 'anden nie voe vuul maeke !

Ik nae den burgemeester, en toen mos de velwachter komme, en trek d'r op uut, mae je begriep noe toch zò wè, dà k die zakken nooit mi vromme zie.

Afijn, ik gae noe m'n eige mae anslute bie die nachtheiligheidsdienst uut stad, die komme 'ier ok à op sommige plekken, en dan è k de velwachter glad nie noodig. Ik zà temet nog is even een briefje schrieve, wan je begriep wè, à dien dief 't in de gaeten krieg dazze nie achteran z'n zitte, dan komt t'n merrege terug, dà begriep je, en daer è k noe net nie van terug. Alla, dus tot kommende weeke.

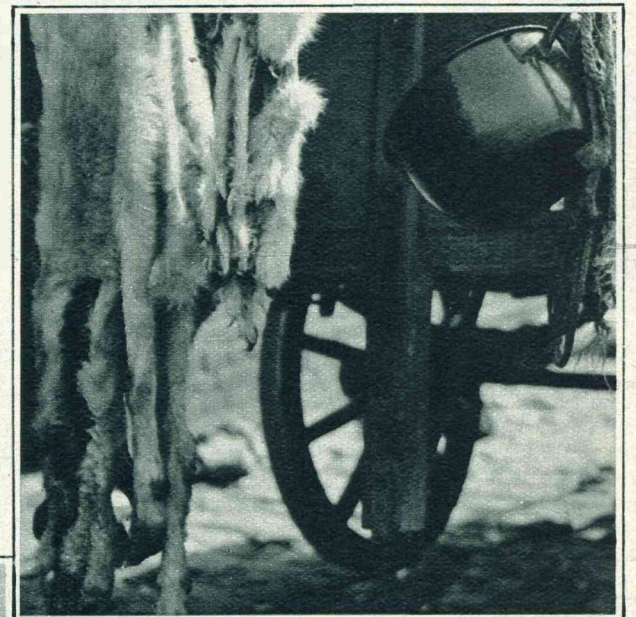
PIER VAN 'T HOF

Op de pluimveetentoonstelling te Hoofdplaat behaalde de heer A. Faas mit Biervliet den 1sten prijs met een wit Weener konijn. Het konijn werd tevens kampioen.

De vroolijke keuken.

Bloederig stilleven van de feestdagen

Nieuwjaarsmorgenstille op de Groote Markt te Goes.

Zeeuwsche Omroep

Hallo ! hallo ! hier is de persdienst van den officiële Zeeuwschen Omroep. Het verder vertellen van deze berichten, in welke vorm ook, is geoorloofd.

Men meldt ons uit Goes, dat twee jongens, een verergering van de slapte in het autobandenbedrijf niet vreezend, op de Grootte Markt eenige ventiltjes van parkeerende wagens hebben opgedraaid.

De sterke arm der politie heeft hen achterhaald, doch evenals bij de auto's liep het voor de daders met een sisser af.

Leeglooperij is geen euvelaad meer !

Onze Walchersche correspondent schreef dat een jongedame uit Middelburg te Oost en West Souburg uit de tram sprong en toen leelijk op den weg terecht kwam. Hevig ontdaan is zij opgenomen en naar haar ouderlijke woning vervoerd.

Oost en West (Souburg) thuis best !

Wij vernamen uit Oostburg, dat zich daar, ten dienste der werklozen, een comité heeft gevormd uit personen van verschillende kleur.

Kan een interessante, want levende staalkaart worden voor een verfabriek !

Verschiedende controleurs, belast met het toezicht op de naleving van de Crisiszuivelwet, hebben de laatste dagen in Zeeuwsch-Vlaanderen groote hoeveelheden boter in beslag genomen en processen-verbaal opgemaakt.

De gedupeerden begrijpen nu, waarom in 'n zeker deel van ons land een handhaver der wet „smeris" genoemd wordt !

Uit Wemeldinge telefoneerde men ons met enthousiasme de aankomst van de Noorsche „Kroonprins Olav" met een lading kalksalpeter.

Wanneer wij kroonprinselijk waren, zouden wij alleen in gezelschap willen verkeer van kalk-salpeter.

Ten nadeele van een landbouwer te Graauw zijn niet minder dan vijf postduiven gestolen, met een waarde van f 50.—.

Men moet namelijk weten, dat sinds de postbode op het platteland schaarscher werden, de prijs van de postduiven geweldig gestegen is !

De rijksveldwachters op Tholen hebben twee jongens bekeurd, die zich bezig hielden met het vangen van vogels door middel van kunstlicht.

Men moet zich niet verwonderen, wanneer er binnenkort tiding komt, dat alle Nederlandsche vuurtorens wegens 'n zelfde misdrijf gearresteerd worden !

Een IJzendijker ingezetene, die op de markt te Oostburg heel wat geld gebeurd had, ging daarmee op zwier, bleef eenige dagen onder water en bespeurde toen, dat hij alles kwijt was. De politie doet onderzoek naar het verlorene. Tot nu toe was alles vruchteloos.

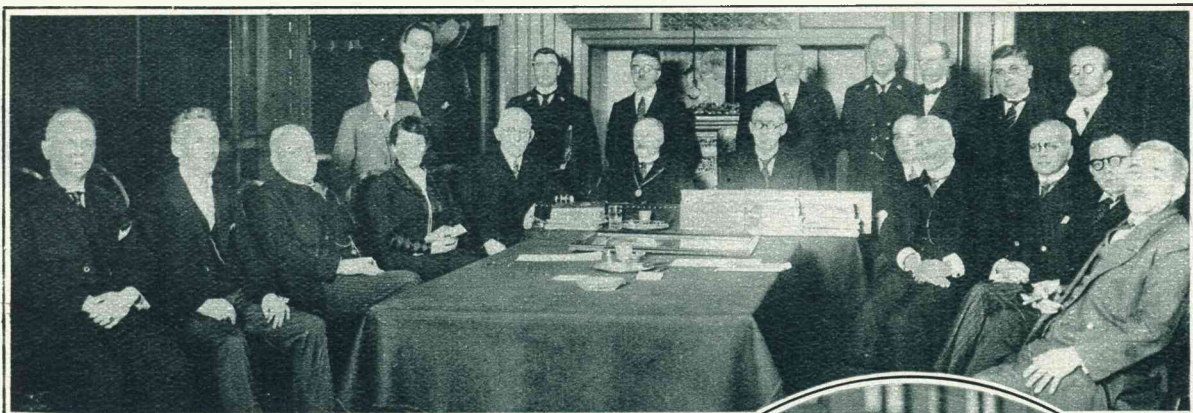
Zonder duikerpakken begin je niet veel in 'n dergelijk geval !

Toen 'n onderwijzer te Vlissingen deze dagen aan 'n leerling vroeg, hoe men menschen noemde, die uiterlijk braaf maar inwendig verdorven zijn, riep de jongen, die zijn inblazers verkeerd verstond : „Gepleisterde gravinnen !" !

De penningmeester van de konijnenvereniging „Buiten verwachting" te Hoek meende bepaald, dat hij zich, krachtens zijn functie, meester mocht maken van de penningen. Hij is evenwel door de marechaussee aan den tand gevoeld.

Buiten verwachting !

Wij sluiten nu tot de volgende week, dames en heeren !

Te Middelburg heeft de edelachtbare heer Dumon Tak, aan wien tegen 2 Januari eervol ontslag was verleend als burgemeester van Middelburg, op 31 December ten raadhuize van de raadsleden en hogere ambtenaren afscheid genomen. Foto na de plechtige raadszitting in de raadzaal genomen.

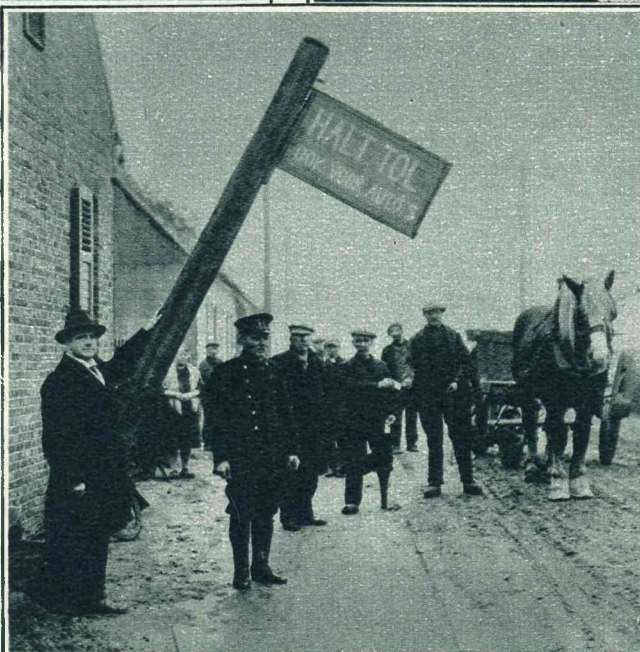
Als je soms passen wil. Markt-idylle te Terneuzen.

Op Zaterdag 31 Dec. brak in een der gebouwen van „De Broederband" te Vlissingen in den vroegen morgen brand uit, die onmiddellijk kordaat werd aangepakt door de Vlissingse brandweer. Een kiekje van den brand in den mistigen vroegen morgen.

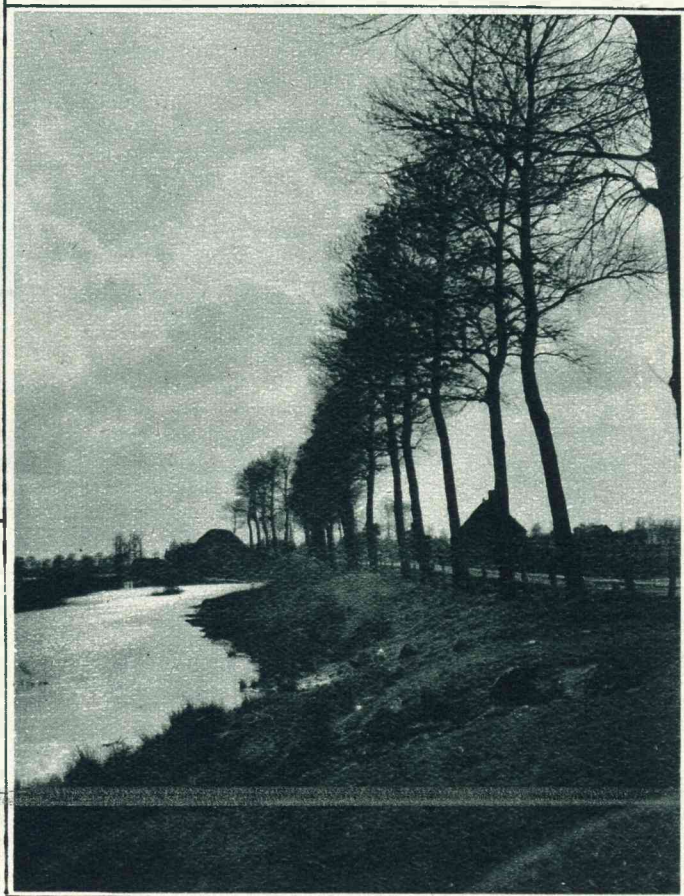
Te Biervliet nam de edelachtbare heer Maarleveld op 30 December op het raadhuize aldaar afscheid als burgemeester. Foto van burgemeester en familie met de Biervlietsche raadsleden.

De tollén verdwijnen. Te Overslag werd op 31 Dec. het laatste kaartje voor den tol uitgereikt en meteen werd door den burgemeester opdracht gegeven het waarschuwingssbord op te ruimen.

Zeeuwsch-Vlaamsch winterlandschap nabij Oostburg.

De brandweer treedt zeer moedig op bij het blusschingswerk.

De Vischmarkt met de Korenbeurs en de Akerk te Groningen.

De verlegen klant en de barsche winkelchef

door

JOHN LAURENCE

Er was ereis (dat wil natuurlijk zeggen: al heel lang geleden, want tegenwoordig zijn ze in alle winkels heel erg vriendelijk) een barsche winkelchef. Eigenlijk was hij geen chef over een heelen winkel, maar alleen over de afdeling kunstvoorwerpen in den Elck-Wat-Wils-Bazar, en hij was de schrik van alle bedienden en verkoopstertjes, en de brombeer onder de winkelchefs.

Hij wrong zijn borst naar voren en bedreigde degenen die onder hem stonden met rapporten en boeten en den zak, tot zij allen de wanhoop nabij waren. Maar in het bijzijn van zijn meerderen was hij de zalfachtigheid zelve.

Nu gebeurde het op zekeren dag, dat er een klant den Elck-Wat-Wils-Bazar binnenkwam, en met een zacht bescheiden stemmetje den weg vroeg naar de afdeling kunstvoorwerpen. Hij beefde als er tegen hem gesproken werd, en met een buiging bedankte hij den portier bij de draaideur.

Toen hij echter bij de afdeling kunstvoorwerpen kwam, kreeg hij een kleur, want de barsche winkelchef, de beschroomdheid van den klant opmerkend, schreeuwde met een norsche stem: „En wat wou u?” en hij vergat het woordje meneer, want de klant was niet in de puntjes gekleed, hoewel hij er tamelijk netjes uitzag.

„Ik moet 'n.... eh.... theepot hebben,” stotterde het bedeesde mannetje den barschen winkelchef toe.

„'t Is hier geen pothuis,” spotte laatstgenoemde, en zoo sprekende wrong hij zijn borst naar voren; met een zwaaibeweging van zijn vettige hand wees hij den beschroomden klant naar den uitgang.

De schuchtere klant nu was danig uit het veld

geslagen, want hij was er niet op verdacht, een zoo barschen winkelchef te ontmoeten. In zijn verwarring keerde hij zich snel om, zonder goed te kijken, en daardoor wierp hij een antieke vaas omver, die gemerkt was: „Speciale aanbieding f 4,85 — zeer verminderde prijs.”

En de antieke vaas veranderde aanstonds in negen en negentig stukjes.

„Daar heb je 't nou,” brulde de barsche winkelchef, zoo barsch, dat iedereen 't hooren kon. „En,” ging hij voort, terwijl er een groote menigte bedienden en verkoopstertjes om het geval heen kwam staan, „je zult er voor bloeden óók,” en hij zei nog heel wat meer, dat ongeveer op 't zelfde neerkwam.

„Ik kon 't niet helpen!” kreunde het bedeesde mannetje, want een ander excuus schoot hem niet zoo gauw te binnen.

„Kun je 't niet helpen?” raasde de barsche winkelchef. „Wie kan 't dan wél helpen?”

Bevend keerde het beschroomde klantje zich om, teneinde te vluchten, maar op bevel van den potentaat werd hij stevig vastgehouden.

„Zoo, wou jij wegtippelen!” riep de man met het jacquet en de bazigheid. „Ik zal je leeren!”

Zoo sprekende gaf hij één zijner onderhoorigen bevel, een politieagent te ontbieden. „Of die

persoon,” zoo ging hij voort, „moest zich bereid toonen de aangerichte schade te vergoeden....”

„Ik heb geen klein geld,” klaagde het weerlooze slachtoffer, bleek tot in de lippen. „Ik had niets meer, en ik heb pas mijn salaris ontvangen....” vervolgde hij op smeekenden toon.

„Zoo — en hoeveel is je salaris?” vroeg de barsche winkelchef op brutalen, bemoeiziken toon.

„Tweehonderd per maand,” trilde de stem van den beschroomden klant.

„Dus dan heb je in ieder geval een briefje van honderd bij je,” zei de bulderbas, en met een triomfantelijken blik keek hij den kring zijner onderhoorigen rond. „Haal uit je zak!”

Bijna snikkend bracht het verlegen mannetje een versleten portefeuille te voorschijn, waaruit hij vervolgens een bankbiljet trok.

„Hier, viervijfentachtig afhouden,” beval de barsche chef aan een der bazar-slaven. „Geef hem de rest terug, en zet hem de deur uit.”

Met een handgebaar zond hij de anderen, die in de nabijheid stonden, weg, terwijl de bedeesde klant vluchtte, met een zucht van verlichting, f 95,15 aan wisselgeld.

Het was vier uur dienzelfden middag, toen een der directeuren op den barschen winkelchef toekwam en hem mededeelde, dat hij de orde van den Zak met de Banden kreeg wegens het in ontvangst nemen van een valsche briefje van honderd gulden.

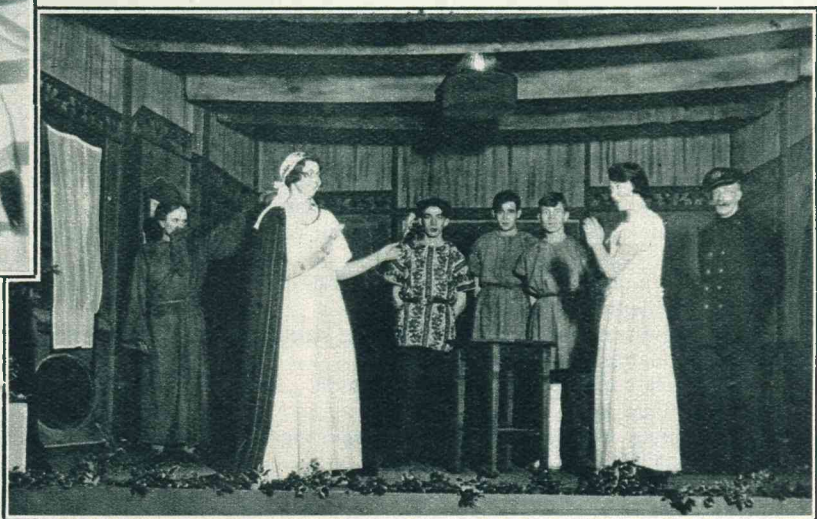
Intusschen was de bedeesde klant denzelfden laaghartigen streek aan 't uithalen in een anderen bazar, in een andere stad, en hij oogstte heel wat onberispelijk wisselgeld.

Moraal: Het kwaad loont zijn meester!

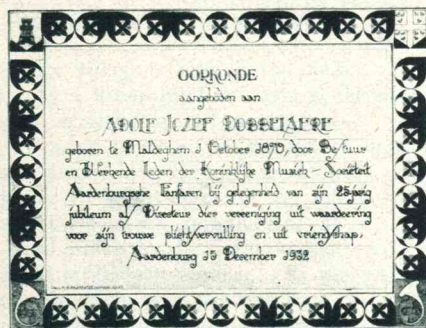

Door het Comité voor Winterlezingen te Kortgene werd met groot succes 't tooneelspel In Andermans Schoenen opgevoerd.

De Christelijke Jongemannenvereniging te Ierseke bracht met Kerstmis o.a. Het Vrouwtje van Stavoren met uitbundig succes voor het voetlicht.

ZEEUWSCH NIEUWS

Aan den heer A. J. Dobbelaere te Aardenburg werden bij gelegenheid van zijn zilveren jubilé als directeur der Aardenburgsche Fanfare deze oorkonde benevens verschillende geschenken aangeboden. De oorkonde is een fraai werkstuk van den Aardenburgschen gemeentesecretaris, M. A. Aalbrechtse.

Te Wemeldinge arriveerde het Noorsche stoomschip Kronprins Olav, het eerste zeeschip, dat in 't Kanaal van Zuid-Beveland aanlegt en lost.

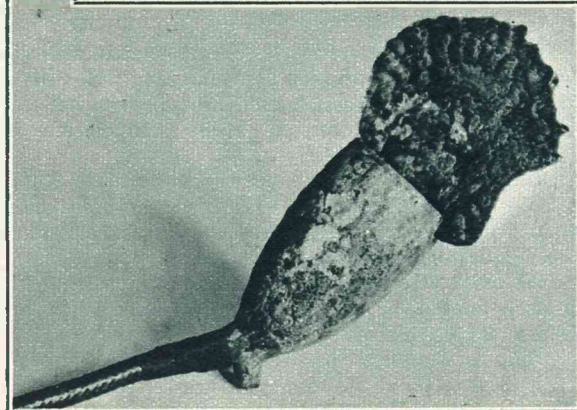

Een der aardige stands van den Oud-Vossemeerschen bazar.

Bazar in Oud-Vossemeer ten bate der muziekvereniging: een groep van de talrijke medewerkers, die met voldoening op hun werk kunnen terugzien.

De Beroemde Pillen — 'n scène uit het blijspel, dat de Ierseksche C.J.M.V. tot groote vreugde der toehoorders opvoerde.

Een Ierseksche oestervisser vischte dezen wonderlijken oester op, gegroeid uit een pijpekop, waarin hij zich had vastgehecht.

Boven haar Stand

Wie is daar?"

„Ik ben het, Irene, mevrouw,” zei het meisje.

De deur werd geopend en de gravin stond, nog geheel gekleed, voor haar. Maar Irene zag met één oogopslag, dat haar diamanten halssnoer midden in het vertrek op den grond lag, alsof zij het zoo had afgerukt en weggeworpen.

„Is er iets?" vroeg de gravin, terwijl zij neerkeek op Irene's onthutst gelaat.

„Ik — ik dacht, dat ik iets gehoord had, mevrouw,” antwoordde zij. „Mag ik even binnenkomen?"

De gravin trad opzij en Irene ging de kamer binnen, waarna zij zich bukte en het diamanten halssnoer oprapte.

„Er is iets met je, Irene,” zei de gravin. „Ik zie het. Vertel me eens gauw, wat er gebeurd is.”

„Seymour heeft mij ten huwelijk gevraagd,” bekende het meisje, terwijl zij het gelaat in de handen verborg.

De gravin sloeg haar arm om haar heen en Irene meende, dat zij haar voelde rillen.

„Seymour? En?"

„O, mevrouw, het zou mij nooit of te nimmer mogelijk zijn,” fluisterde Irene.

„Zou het je niet mogelijk zijn?" vroeg zij. „Maar waarom dan niet? Omdat je niet van hem houdt? Is dat het?"

„Ja,” kwam het gefluisterde antwoord. „Dat is de reden. En ik heb het hem gezegd, maar hij werd boos. En hij zei...”

Zij zweeg en de gravin streek haar liefkoozend over het goudblonde haar.

„Zei hij iets over Dick?" vroeg de gravin.

„Ja, ja! Dingen, die niet waar waren.” En zij vertelde alles, wat de officier dien avond haar verhaald had. „En u moet hem terug laten komen,” eindigde zij; „u moet probeeren te ontdekken, waar hij is. Ter wille van uzelf en...” zij verborg haar gloeiend gelaat aan de borst der gravin en fluisterde haar bijna onhoorbaar toe: „en ter wille van mij.”

Een oogenblik bleef de gravin zwijgend midden in de kamer staan. Toen zag Irene, hoe er langzaam twee dikke tranen over het anders zoo trotsche gelaat gleden.

„Als dit alles waar is, wat je me daar verteld hebt, o, als alles waar is, dan moet hij terugkomen. Niemand ter wereld zal ooit kunnen beseffen, wat ik al dien tijd geleden heb. Mijn jongen, mijn lieve jongen!” Zij zonk in een stoel neer en nu was het Irene's beurt haar te troosten en op te beuren. De ellende dezer moeder, die naar haar kind snakte, was nauwelijks om aan te zien.

Zij sloeg haar armen om haar heen en kuste haar zooals 'n liefhebbende dochter zou hebben gedaan. En juist wilde zij haar enkele woorden van troost toevoegen, toen er krachtig op de deur geklopt werd, waarna Seymour, zonder het antwoord af te wachten, op den drempel verscheen. Een oogenblik bleef hij onthutst staan, toen hij Irene zag; toen kwam er een uitdrukking van triomf in zijn oogen.

„Neem me niet kwalijk, dat ik u nog zoo laat stoor, moeder, maar ik heb zoo juist belangrijk nieuws ontvangen. Het betreft Dick.”

Irene greep zich aan den arm der gravin vast en Seymour keek haar een ondeelbaar oogenblik aan. Toen wendde hij zich echter wederom tot de gravin, er aan toevoegend:

„Het spijt mij, dat ik zeggen moet, dat het slecht nieuws is.”

„Wat is er dan?" vroeg de gravin; haar stem klonk toonloos, alsof zij zich op het ergste voorbereidde. Irene staarde hem onafgebroken aan, terwijl zij den adem inhield.

„Hij heeft zich aangesloten bij een troep zigeuners,” zei Seymour.

De hand der gravin opende en sloot zich, alsof haar zenuwen het te kwaad kregen, en haar gelaat werd vaalbleek.

„Dat is een leugen,” riep Irene, hijgend naar adem.

„Het spijt mij te moeten zeggen, dat het de zuivere waarheid is. Ik had trouwens van Dick, met zijn uitgesproken voorkeur voor minderwaardig gezelschap, niet anders verwacht. Bovendien...” De gravin gaf hem een wenk voort te gaan. „Nee, dergelijke dingen kunnen in het bijzijn van Irene niet gezegd worden; maar — enfin, ik geloof, dat hij er in dit geval 'n speciale reden voor had. Zooals gewoonlijk is hier ook weer een vrouw in het spel. Een vrouw, die tot den troep behoort.”

„Dat is een leugen!”

Het was Irene geweest, die dit uitroepen had. Zij liet den arm der gravin los en ging vlak voor hem staan.

„Ik kan mij indenken, dat het je hard valt iets dergelijks aan te moeten hooren,” vervolgde Seymour op onverstaanbaren toon, „maar ik heb het uit goede bron. Giles, de tweede stalknecht, heeft Dick zelf gezien.”

Een oogenblik liet de gravin het hoofd op de borst zinken, toen richtte zij haar wasbleek gelaat weer op en vroeg:

„Waar zag hij hem?"

„Op de kermis in Markham. Hij was bij den troep,

door

CHARLES GARVICE

precies gekleed zooals de andere zigeuners. Om de waarheid te zeggen, zag hij er volgens de mededeeling van Giles uit, of hij onder hen geboren en getogen was.”

Er kwam een zonderlinge uitdrukking op het gelaat van de gravin, terwijl zij hem aanstaarde.

„Het is niet waar! Het kan niet waar zijn! Geloof hem niet!” hijgde Irene.

„Houd je kalm, Irene,” zei de gravin op strengen toon. „We zullen gauw genoeg ontdekken of het bericht waar is, dan wel uit de lucht is gegrepen. Ik ga naar hem toe.”

„En ik ga mee,” voegde Irene er aan toe.

Seymour, die dezen gang van zaken allerminst voorzien had, trok even een lang gezicht. Toen voegde hij er met een huichelachtigen zucht aan toe:

„U heeft gelijk, zooals trouwens altijd, moeder. Hoe laag Dick ook gezonken mag zijn, wij moeten toch niet vergeten, dat hij van ons bloed is, en ons best doen om hem ondanks alles te redden.” Meteen verliet hij het vertrek, de beide vrouwen als versteend achterlatend.

HOOFDSTUK XVII.

De kermis in Markham was ongeveer een week achter den rug. De gloed der ondergaande zon voegde een dieper rood toe aan de vallende bladeren en maakte bronzen zuilen van de boomen rondom de open plek in het bosch, waar de karavaan zich een plaatsje gezocht had om te kampeeren.

Het kampvuur was aangestoken en allen waren op de een of andere wijze aan den arbeid, behalve Marga en Jack. Marga's wagen stond iets terzijde tusschen enkele boomen en de deur was gesloten. Op het trapje, dat toegang gaf tot haar wagen, zat Tony, een der zigeunerkinderen, te spelen met een houten paardje, dat Jack op de laatste kermis voor hem gekocht had. Uit een grooten pot, die boven het kampvuur hing, en waarin moeder Katie ijverig roerde, steeg een opwekkende, geurige damp op, en met een zucht van voldoening, dien elke goede kok slaakt, wanneer hij bemerkt, dat zijn zorgen met een goeden uitslag bekroond worden, richtte zij zich overeind. Zij zette de handen in de zij en riep tegen Lottie:

„Het eten is klaar, waarschuw Marga even.”

Lottie stond op, liep naar den woonwagen, doch kwam onmiddellijk daarop weer terug en zei, met haar groote oogen op den pot gericht:

„Marga is er niet, moeder.”

„O, die wandelt zeker weer in het bosch als gewoonlijk,” veronderstelde moeder Katie op ongeduldigen toon. „Ik heb nog nooit iemand meegemaakt, die zoo weinig rust had.”

„Marga is niet in het bosch,” zei een der andere vrouwen, terwijl zij opkeek van de sokken, die zij bezig was te stoppen. „Ik hoorde haar daar straks zeggen, dat zij even naar de stad ging om enkele inkoop te doen, en sindsdien heb ik haar niet teruggezien.”

„Dan zal ze direct wel terugkomen,” zei moeder Katie. „Zeg, Davy, waarschuw jij mijnheer Jack even, dat het eten klaar is. Het maal wordt er niet beter van, als het koud wordt.”

„Mijnheer Jack is vanmorgen in de vroegte al weggegaan om enkele zaken af te doen en wordt niet voor vanavond laat terugverwacht,” zei Davy, terwijl hij verstrooid opkeek.

„O, goed,” antwoordde moeder Katie, „dan zullen we voor hem maar wat bewaren, want 't is net iets voor hem om den heelen dag niets te eten. Als er niemand voor hem zorgde, zou hij in minder dan geen tijd van gebrek omkomen.”

Zij scharden zich om het vuur — zelfs op den heetsten dag van het jaar geeft de rechtgeaarde zigeuner er de voorkeur aan zijn potje in de open lucht bij het kampvuur te verorberen — en waren juist begonnen met eten, toen oom Jake tusschen de boomen te voorschijn kwam.

„Hallo, oom Jake!” riep moeder Katie uit, „wat voert je hierheen?” Oom Jake was namelijk met het andere deel van den stam verder gereisd.

„Ik ben teruggekomen met een bepaald doel,” zei hij. „Waar is Marga?”

„Marga is naar de stad,” antwoordde moeder Katie. „Eet je een hapje mee?”

Hij schudde het hoofd. „Ik heb al gegeten. Maar als jullie wat voor me te drinken hebben, graag. Nee? Is er niets onder de kurk? Mooie boel! Enfin, ik heb het een en ander in de stad te doen en ga dus maar verder. Is mijnheer Jack niet hier?”

„Die is voor zaken weg,” antwoordde moeder Katie.

Oom Jake knikte, bleef even met een betekenissvolle uitdrukking in zijn sombere oogen naar hen kijken en vervolgde toen zijn weg.

Het maal was bijna geëindigd, toen zich een lichte stap deed hooren, en Tony, die onmiddellijk een vreugdekreet slaakte, riep uit:

„Daar is Marga!”

Zij had een korfje aan den arm en de kinderen wilden haar reeds juichend tegemoet ijlen, toen moeder

No. 9

HET VERHAAL TOT HIER TOE.

Dick Landon heeft het leger moeten verlaten, omdat hij een meerdere, die hem steeds hinderde, heeft geslagen; zijn moeder ontzegt hem daarom haar huis, waar ook zijn pleegzusje Irene woont. Hij gaat naar de kermis te Cumberland, waar hij kort te voren een zigeunermeisje heeft ontmoet. Dit meisje, Marga, komt hem nu waarschuwen, dat twee zigeuners op hem loeren. Hij wordt inderdaad aangevallen en gestoken; als hij weer tot bewustzijn komt, ligt hij in een woonwagen en zit Marga naast hem. Hij wordt later door een troep Zigeuners als een der hunnen opgenomen. Dick's broer, graaf Seymour van Landon, staat bekend als 'n rijk philanthroop, doch door dobbelen is hij in moeilijkheden geraakt: hij wil zijn financiën herstellen door een huwelijk met Irene. Daartoe reist hij naar het landgoed; samen brengen zij een bezoek aan 'n oude dienstbode der hertogin, Martha Hooper, die hevig schrikt als zij hem ziet. — Dick vraagt Marga ten huwelijk; graaf Seymour vraagt Irene ten huwelijk en wordt geweigerd. Als Irene hierna naar haar kamer gaat, hoort zij een vreemd geluid in de kamer der hertogin; zij klopt aan.

Katie hun beval rustig te blijven zitten. Nadat zij een plekje voor haar naast zich vrijgemaakt had, zei zij:

„Wel, Marga, waar heb je zo lang gezeten? Je zult wel honger hebben. En ik heb niets meer over behalve de portie voor mijnheer Jack.”

„Bewaar die maar voor hem,” zei Marga. „Hij zal wel honger hebben en ik heb geen trek.”

De oudere vrouw schonk 'n kop thee in, terwijl Marga haar koffertje leeg pakte en koekjes begon rond te deelen. „Wat voor nieuws breng je mee?” vroeg moeder Katie.

„Nieuws?” antwoordde Marga. „Wat voor nieuws zou er zijn?”

„Je bent al net als mijnheer Jack,” merkte de oude vrouw op, terwijl Marga zich over haar kopje boog, „die zwerft ook zoo'n heelen dag rond, zonder ooit wat te vertellen te hebben.”

„Hij kan elk oogenblik terug zijn,” merkte Marga op.

„Ik hoop het voor hem,” zei moeder Katie droog.

Geleidelijk trokken allen weg en zochten hun woonwagens en tenten weer op. Marga bleef ten laatste alleen achter. Van tijd tot tijd lichtte zij het hoofd op, alsof zij aandachtig luisterde, doch als de stap, dien zij gehoord had, verder ging, boog zij het hoofd weer en staarde voor zich uit. Eindelijk vernam zij een geluid, dat zij uit duizenden zou herkennen, en met één sprong was zij overeind. Reeds stond Dick naast haar. Dick nam haar in zijn armen en kuste haar op het haar hem toegewende gelaat. Toen zij zich uit zijn omhelzing had losgemaakt, zei zij:

„Jack, ik heb hier op je gewacht om je te zeggen, dat oom Jake hier is. Waarom zou hij hierheen gekomen zijn, denk je?” En met een bezorgden blik keek zij naar hem op.

„Het is iets nieuws voor me, je zenuwachtig te zien, Marga,” antwoordde hij met een lachje.

„Ik was bang, dat hij iets zou vermoeden,” fluisterde zij hem toe.

„Welnee, onzin!” viel hij in. „Hij is alleen teruggekomen, omdat hij waarschijnlijk wat geld van Davy leenen wil; of van mij. En hij kan het krijgen ook. Vanavond zou ik niemand iets kunnen weigeren. En dan beweren ze nog, dat er geen geluk bestaat op deze wereld!” Hij lachte zachtjes; Marga keek angstig om zich heen en klemde zich aan hem vast.

„O, wees toch voorzichtig!” maande zij hem met haar liefste stemmetje aan, „zij zwerven hier allemaal om ons heen. Misschien bespieden ze ons wel. Gelukkig! Ben je werkelijk gelukkig?” En haar donkere oogen zochten met het vuur der liefde de zijne.

„De gelukkigste man, die ooit in dit tranendal heeft rondgewandeld,” antwoordde Dick uit de volheid zijns harten. „Kom, dan gaan we een beetje het bosch in, liefste.”

„Nee, nee,” zei ze, terwijl ze hem met een liefdevol gebaar terughield. „Luister, wat is dat?”

„Een paard, dat losgebroken is,” antwoordde hij. „Het is dat ellendige veulen weer. Er zit niets anders op dan dat ik er even heenga om het te vangen.”

Marga zette zich opnieuw bij het kampvuur en staarde met oogen, die niets zagen, in het vuur. Tien minuten snelden voorbij, zonder dat zij zich ergens van bewust was, want Marga droomde van een gelukkige toekomst, samen met Jack.

Juist een half uur te voren had een auto voor een der buitenherbergen stilgehouden. Seymour stapte uit en vroeg den waard, of daar ergens zigeuners in de buurt rondzwierven.

„Soms wel, mijnheer,” antwoordde deze. „Wij liggen hier min of meer van den hoofdweg af en hebben er zoodoende niet zooveel last van. Maar dat is waar ook, een dag of wat geleden was er nog een kamp in de bosschen. Misschien is het er nog, mijnheer.” En hij wees Seymour, waar het ongeveer zijn moest. Deze raadpleegde zijn wegenkaart en wendde zich tot de gravin, die in den wagen zat. Toen zei hij: „De naaste stad is ongeveer 'n mijl of vijf hier vandaan. Zou het niet het beste zijn, daar den nacht door te brengen en dan morgen onzen speurtocht voort te zetten?”

„Zooals je wilt,” antwoordde de gravin van Landon, vermoeid overeind rijkend en zonder op Irene's wanhopig gezicht te letten. Juist wilde Seymour zich weer achter 't stuur van den wagen zetten, toen zijn oog getroffen werd door een licht, dat hem van tusschen de bosschen tegenschitterde. Met één sprong was hij weer uit den auto en hij verdween zonder een woord te zeggen in het zwart van den nacht. Nauwelijks een minuut later was hij terug en zich door de geopende ruit naar binnen buigend, zei hij op een toon van onvoorwaardelijke overtuiging:

„Er is daar een zigeunerkamp. Zullen wij...”

„Als je denkt, dat het eenig nut heeft,” zei de gravin, terwijl zij met een vermoeid gebaar uitstapte. Meer dood dan levend kwam Irene achter hen beiden aan. Behoedzaam traden zij, met Seymour voorop, op het kamp toe. Toen zij naderbij kwamen, zagen zij Marga bij het kampvuur zitten, terwijl Lottie languit op den grond lag te slapen.

HOOFDSTUK XVIII.

Men beweert, dat zigeuners slapen als honden — met één oog open. Lang voordat zij haar bereikt hadden, had Lottie hen gehoord; met één sprong was zij overeind en zij tuurde in de duisternis.

„Wat is er, Lottie?” vroeg Marga, die dacht dat het Dick was.

„Dat zijn rijkelui, Marga!” fluisterde Lottie met heesche stem. „Kijk eens wat een bontjassen. Wat komen die hier zoeken?” Zij bleef als aan den grond vastgenageld staan, terwijl 't ongekamde

Yer van hier.

Een meisje uit Annam met de metalen halsversiering, waarvan het aantal ringen verband houdt met leeftijd en welgesteldheid van haar familie.

DRAAG GEEN BREUKBAND!

Na 30-jarige ondervinding heb ik een Breukverband-Apparaat voor mannen, vrouwen en kinderen gemaakt, hetgeen breuklijden verhelpt.

Ik zend het op proef!

Indien U bijna alles beproefd hebt, kom dan tot mij. Waar anderen gefaald hebben, daar heb ik mijn grootste succes gehad. Zond onderstaande coupon heden en ik zal U gratis mijn geïllustreerd boek over breuken en hare behandeling toezenden, waarin ook mijn Breukverband-Apparaat is afgebeeld met de prijzen, ook de namen van vele personen, die het beproefd hebben en hoogst dankbaar zijn. Het geeft directe verlichting, wanneer al het andere niets hielp.

Ik maak het volgens Uw maat en zend het U toe met absoluten waarborg, dat het U voldoet zal, of ik zend U het geld terug. Ik heb den prijs zoo laag mogelijk gesteld, zoodat rijk of arm het koopen kan. Ik zend het op proef ten bewijze dat hetgeen ik zeg, waarheid bevat. U alleen oordeelt en indien U eens mijn geïllustreerd boek gelezen hebt, zult U even verrukt zijn als mijne duizenden patiënten wier schriftelijke dankbetuigingen voor U ter inzage liggen. Vul onderstaande gratis coupon in en post die nog heden.

Photo v. d. heer C. E. BROOKS die zich zelf en duizenden anderen van breuklijden bevrijdde. Indien breuklijdende, schrijf dan nog heden.

GRATIS INFORMATIE-COUPON

C. E. BROOKS (2191 D) Singel 25 - Amsterdam
Gelieve mij te zenden, franco per post, in onbedrukte enveloppe, zonder eenige kosten of verplichtingen mijnerzijds, Uw geïll. boek en volledige inlichtingen betreffende Uw Breukverband-Apparaat.

Naam:

Adres:

NIGHTCAP
P. HOPPE
VOOR KENNERS
A^o 1780.

92 jaar en rent de trap op!

Dochter trotsch op haar actieven vader.

„Ik voel het als een plicht”, schrijft Mevr. A. J. W., „hiermede mijn dankbaarheid uit te spreken voor de schitterende resultaten, die mijn vader verkregen heeft door het gebruik van Kruschen Salts. Ze zouden werkelijk wonderen genoemd kunnen worden. Hij is twee en negentig jaar oud en zoo levendig als een veulen. Hij is altijd in de weer en rent trap op, trap af. Zijn vrienden verwonderen er zich altijd over, hoe hij altijd zoo levendig kan zijn en zich nooit eens slap voelt. Hij vertelt hun dan altijd de reden: mijn geregelde dagelijksche dosis Kruschen Salts in het eerste kopje thee elken morgen. Wij raden Kruschen Salts steeds aan alle kennissen aan. Naar mijn meening mag het in geen enkel gezin ontbreken.”

(Mevr.) A. J. W.

De meeste menschen worden lang voor hun tijd oud, omdat ze één noodzakelijke vereischte voor de gezondheid verwaarloozen: de vereischte van een inwendige zuiver-

heid. Toevallig beginnen ze eens met het gezonde Kruschen-systeem en dan — misschien wel voor het eerst in hun leven — zullen elken dag alle afvalstoffen uit hun organisme verwijderd worden. Gezond, frisch bloed stroomt door hun aderen. En bijna onmiddellijk daarop voelen zij dat hun jeugd terug gekomen is. Zij voelen zich jeugdig, energiek en opgewekt. In één woord is dit het beroemde „Kruschen-gevoel”.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon. Stralende gezondheid voor 1 cent per dag.

Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209, Amsterdam-C.

Onze abonné's

worden er op attent gemaakt, dat zij die voor een eventuele uitkeering ingevolge onze

Gratis Ongevallenverzekering

in aanmerking wenschen te komen op tijd hun abonnementsgeld voldaan moeten hebben. Eenieder drukken wij dus op het hart zich steeds regelmatig hiervan te kwijten, opdat wij den gegadigden die zulks zouden hebben nagelaten geen teleurstelling behoeven te bereiden.

Sinds onze laatste opgave keerden wij tengevolge onzer

Gratis Ongevallenverzekering

de volgende bedragen uit aan:

Adr. Nonner, Boelekade 44, Gouda	f	30.-
L. v. Wijk, Nic. Beetsstraat 56, Rotterdam	-	30.-
C. A. Leeuwis, Oostplein 33, Rotterdam	-	60.-
P. J. Pranger, Zaagmolendrift 43 B, Rotterdam	-	30.-
Wed. van N. Boelhouwer, Koningstraat 150, Hilversum	-	600.-
F. A. de Vos Burchart, Bankerstr. 48, Vlissingen	-	30.-
Wed. v. W. Nagelhout, Konijnenl. 30, Bilthoven	-	600.-
G. Ridderhof, Zandvoortweg 226, Baarn	-	60.-
Erfgen. van P. Teygeman, Lange Hilleweg 180, Rotterdam	-	600.-
G. J. J. Rietbroek, Math. Manisstr. 49, Dordrecht	-	90.-
W. Stok, Scheepmakerij 44, Delft	-	30.-
G. Baars, Brederodestraat 22 A, Rotterdam	-	30.-
F. Hodenpijl, Spiegelnisserkade 19, Rotterdam	-	60.-
P. F. Rotscheidt, Ruilstraat 44, Rotterdam	-	30.-

f 2.280.-

Vorig totaal bedrag ... - 269.511.-

Nieuw totaal f 271.791.-

Een aanhouder
wint....!

Geregeld
Adverteeren

is....
winnen!

MENGELKAMP's

houtwaren zijn beter en niet duur.

Trapleeren
Strijktafels
Spanramen
Kuipen
Stampers
Tafels
Stoelen, enz.
Oudste adres.
Onze zaak be-
staat 32 jaar, dus
een goed bewijs.
Achterklooster 67
Tel. 15036 - Let
op den naam

MENGELKAMP

EDISON, de beste 25 cm. electr. opgenomen gramfoonplaat, dubbel bespeelbaar, voor **slechts f 1.-** (zegge EEN GULDEN)

Daarenboven wordt bij iedere plaat een bon verstrekt. 12 van deze bons geven recht op een keurig platenalbum met bergplaats voor 12 platen, 100 bons op een koffergramfoon. Desgewenscht worden bons ook bij aanschaffing van een tafel-, staande of elektrische gramfoon in betaling genomen, eventueel met bijbetaling van het restant à contant, of volgens huurkoopcondities, of geleidelijk met bons. Vraagt verdere inlichtingen en catalogus no. 92.

Hieronder eenige titels uit onzen uitgebreiden catalogus:

11500	Wir zohlen keine Miete mehr	(Glück)
	Irgendwo auf der Welt gibt's ein kleines bisschen	
11505	Immer so weiler	
	Ins blaue Leben	
11499	Irgendwie, irgendwo, irgendwann	
	Einmal kommt Eine	
11501	So eine Nacht wie heute müsste es sein	
	Ich will nicht wissen wer Du bist	
11503	Gnädige Frau, komm' und spiel mit mir	
	Wir marschieren in das Land der Liebe	
11504	Es war einmal ein Walzer	
	Wie sag ich's meinem Mann	
11493	Heute Nacht oder nie	
	Blonde Husarenbräut	
11495	Heut' bin ich so vergnügt, ich könnte immersingen	
	Ein Tag ohne Dich	
11506	Im Gasthaus zum goldenen Stern	
	Der kleine Zeisig spricht	
11511	Ja der Himmel über Wien	
	Tanzt du auch so gern wie ich	

Bestelt nog heden bij de
N.V. HEES & Co., DELFT

Van f 100.-
voor . . . f 75.-
Huurkoop
f 8.- p. mnd.

haar over haar voorhoofd viel. Eerst toen het drietal het kampvuur genaderd was, stond Marga op.

Haar eerste gedachte was, dat de burgemeester of eenige andere autoriteit der naburige stad met zijn vrienden uit nieuwsgierigheid een kijkje kwam nemen in het kamp, iets wat lang niet tot de zeldzaamheden behoorde. Met samengevouwen handen en neergeslagen oogen bleef zij voor hen staan, tot Seymour haar min of meer op beschermenden toon aansprak.

„U bent zigeuners, naar ik meen te mogen aannemen?” vroeg hij. Maar toen het kampvuur even opflikkerde en het licht op haar gelaat viel, deed hij onwillekeurig een stap terug en tikte aan zijn hoed. Zelfs de laaghartigste naturen deinzen vol eerbied achteruit, wanneer zij plotseling voor een menschelijk wezen komen te staan, dat zuiverheid en lieflijkheid in zich vereenigt. En er was iets in de kalme uitdrukking van haar gelaat en haar houding, dat hem ontzag inboezemde.

„Inderdaad, wij zijn zigeuners,” antwoordde zij en de muzikale stem verraste hem en scheen hem verlegen te maken. „Wij zijn van den stam Lee.” „Dat dacht ik wel,” viel Seymour in. „Dan maakt u zeker deel uit van de zigeuners, die een week geleden een bezoek brachten aan de kermis in Markham.”

„Inderdaad,” zei Marga.

Terwijl zij sprak, trok zij haar shawl over haar hoofd met een gebaar van onbewuste gratie en waardigheid, want de oogen van Seymour schitterden van een onwelkome bewondering.

„Juist,” vervolgde hij, „dan kunt u mij misschien enkele inlichtingen geven, welke ik graag van u zou willen hebben.”

Terwijl hij sprak, waren verschillende gedaanten uit de donkerte van het woud te voorschijn getreden en hadden zich achter Marga geschaard. Lottie had het nieuws overal rondverteld en het heele kamp was uitgelopen om de „rijkelui” te zien.

„Het spijt mij, dat ik u lastig vallen moet,” vervolgde Seymour op zijn gewonen lijzigen toon, „maar wij... wij zijn op weg om de verblijfplaats te ontdekken van een, die zich bij uw stam heeft aangesloten.”

„Een heer?” vroeg Marga, terwijl zij de shawl nog vaster om haar hoofd trok, zoodat zij nu bijna haar geheele gelaat bedekte.

„Ja,” ging Seymour voort, „enkele weken geleden verliet hij ons huis en volgens de berichten hebben wij alle reden om aan te nemen, dat hij... eh... zigeuner geworden is.”

Er heerschte een diepe stilte. Moeder Katie pookte het vuur wat op en de gloed zette het drietal in een zee van licht. Irene, die geheel en al opging in de scène, welke zij hier aanschouwde, had haar mantel open laten vallen en Marga staarde als betooverd naar de gratieuze gedaante, terwijl het meisje op haar beurt geboeid was door het uiterlijk der zigeunerin. Het scheen den beiden meisjes toe, alsof zij daar heel alleen waren en hun harten zochten elkaar.

Toen Marga bleef zwijgen, wenkte de gravin haar met een beweging van haar hand, en als onder den ban van iets, waaraan zij geen weerstand kon bieden, trad zij naderbij.

„Beste kind,” zei ze, met een stem, waarin trots en hoogmoed met bezorgdheid om den voorrang streden, „ik ben de moeder van den jongen man, dien wij zoeken. Zou je me willen zeggen, of hij hier is, of waar wij hem dan kunnen vinden?”

Een oogenblik staarde Marga haar zwijgend aan, terwijl zij de gravin met haar donkere oogen aandachtig opnam; toen zei zij:

„Bent u zijn moeder? Hoe heet u dan?”

„Ik ben de gravin van Landon,” antwoordde zij. „De jonge man, dien wij zoeken, is mijn zoon — mijn tweede zoon — Dick Landon.”

„Hemel, dat is mijnheer Jack!” klonk het uit Lottie's wijd geopenen mond.

„Willen jullie onmiddellijk maken, dat je wegkomt!” riep Marga uit, terwijl zij de hand opstak.

De donkere gedaanten slopen weg uit den lichtcirkel en het drietal bleef alleen met Marga achter.

„Bent u de gravin van Landon?” herhaalde zij, haar oogen onafgebroken op de gravin gericht.

De gravin knikte.

„Ja, en de jongeman, dien wij zoeken, is mijn zoon.”

„Dus u hebt hem als 'n verstooteling uit uw huis gestuurd,” vervolgde Marga.

De gravin kromp ineem, alsof zij 'n slag gekregen had, en haar oogen sloten zich een oogenblik.

„Dat heeft niets met de zaak te maken,” viel Seymour met 'n grimmig glimlachje in. „Ik geloof, dat Dick hier is.”

„Wat wilt u van hem?” vroeg Marga, na een oogenblik zwijgend voor zich uitgestaard te hebben. „U hebt hem eerst de deur gewezen en nu, nu hij zich bij ons gelukkig voelt, komt u hem weer op-eischen.”

Irene wendde het hoofd af en trok den mantel vaster om zich heen. Zij voelde de waarheid in de woorden van 't meisje.

„Ik ben niet van plan met u te redeneeren,” viel de gravin hooghartig in. „Hoewel ik den indruk krijg, dat u en mijn zoon 't best samen kunnen vinden, weet u niets van zijn vroeger leven af.” Marga trilde onder de beleediging en het bloed stroomde haar naar het gelaat. „Mijn zoon is in een driftige bui mijn huis uitgelopen. Ik vraag u mij te zeggen, waar ik hem vinden kan.”

Marga zweeg een oogenblik; toen antwoordde zij:

„En als ik weiger?”

(Wordt voortgezet)

Interieur der Nieuwe Kerk op den Dam te Amsterdam.

A.S.S.O.

INSTITUUT VOOR

BRIEFONDERWIJS

DIRECTEUR: J. V. D. BIJ, HOOFDONDERWIJZER
ERNST CASIMIRLAAN 26 - ARNHEM

VASTE BETREKKINGEN

Laag maandelijksch lesgeld - Geen vooruitbetaling - Jedere week leszending - Correctie van gemaakt werk. Lager onderwijs voldoende.

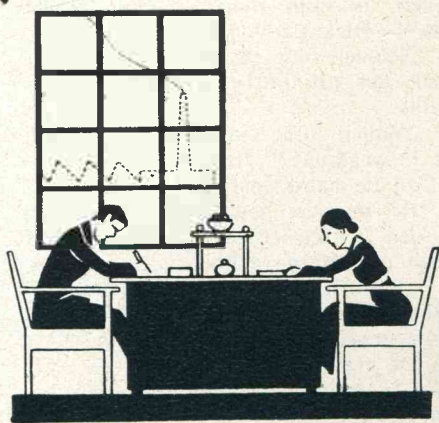
A-CURSUSSEN: voor Heeren: kommies, politie-diploma, maréchaussée, militaire politie, verpleger, besteller, spoorwegbeambte, keurmeester van waren, hulpkeurmeester (voor slagers), verkoper, winkelbediende, chef-winkelbediende, filiaalhouder, étaleur, administrateur, facturist, enz.

voor Dames: verpleegster, verkoopster, winkeljuffrouw, chef-winkeljuffrouw, filiaalhoudster, privé-secretaresse, facturiste enz.

Inlichtingen gratis. Vermeld geboortedatum. Na volbrachte studie hulp bij sollicitatie.

B-CURSUSSEN: voor beginners, zoowel Dames als Heeren: praktijk-diploma boekhouden (dubbel boekhouden), stenografie (systeem Groote), algemeene ontwikkeling, Nederlandsche taal, Fransch, Duitsch, Engelsch, rekenen, handelsrekenen, warenkennis, aardrijkskunde, natuurkunde, enz.

voor gevorderden: Nederlandsche-, Fransche-, Deutsche en Engelsche handelscorrespondentie.

Vraag eens inlichtingen omtrent onze

kantooropleidingen

voor heeren en dames

Het zijn de volgende cursussen:

1. **Administrateur en privé-secretaresse.** Voor Heeren en Dames met lagere schoolopleiding, die een volledige kantooropleiding wenschen. Les in dubbel-boekhouden, Nederl. handelscorrespondentie en stenografie (syst. „Groote”). Alle boeken, totaal 6, cadeau. Na het behalen van het diploma kan men in aanmerking komen voor betrekkingen als: kantoorbediende, boekhouder, boekhoudster, stenograaf, correspondent, correspondent, privé-secretaresse, administrateur, bedrijfsleider, controleur, enz. Wij helpen steeds gaarne bij de sollicitatie.
2. **Facturist en facturiste.** Voor Heeren en Dames met lagere schoolopleiding, die een betrekking op een kantoor willen verwerven als facturist of als facturiste. Les in rekenen, handelsrekenen, het schrijven van facturen, vreemde muntsoorten, maten en gewichten, kortingen, handelsgebruiken, enz. Na het goed bestudeeren van dezen cursus is men volleerd facturist of facturiste. Facturisten worden op de kantoren zeer veel gevraagd. Zij hebben over het algemeen een goed salaris. Geroutineerde facturisten vinden steeds emplooi! Deze cursus is het meest geschikt voor personen, die op de lagere school goed konden rekenen.
3. **Boekhouden voor beginners.** Grondig les in enkel- en dubbel-boekhouden. Na het goed bestudeeren van den cursus kan men de boek-

houding van iedere soort zaak inrichten en behoorlijk bijhouden. Deze lessen zijn dus geschikt voor de boekhouding van landbouw-, tuinbouw- en veeteeltbedrijven, winkels, fabrieken, handelszaken, grossierderijen, enz. Met ons praktijk-diploma boekhouden hebben vele oud-Cursisten goede betrekkingen verworven. Ook voor bijverdiensten is dit diploma uitnemend geschikt.

4. **Nederlandsche handelscorrespondentie.** Opleiding correspondent(e). Les in het schrijven van zakenbrieven. Alle voorkomende zakenbrieven worden behandeld. Ieder, die alleen lager onderwijs heeft genoten, kan onmiddellijk aan dezen cursus deelnemen. Een fraai boek met handelsbrieven terstond bij de eerste les cadeau.
5. **Fransch, Duitsch en Engelsch voor beginners.** Grondig les in deze talen. Vooral

de uitspraak wordt zeer mooi behandeld, zoodat Cursisten, die later naar het buitenland zijn vertrokken, daar een compliment kregen voor hun goede uitspraak. Ieder, die alleen de lagere school heeft bezocht, kan deze lessen goed volgen. Hij is na afloop in staat een boek te lezen, een gesprek te voeren of een brief te schrijven. Een keurig woordenboek cadeau.

6. **Fransche-, Deutsche en Engelsche handelscorrespondentie.** Opleiding correspondent(e) vreemde talen. Deze lessen zijn alleen geschikt voor personen, die eerst een cursus Fransch, Duitsch of Engelsch voor beginners hebben gevolgd, of die in het bezit zijn van een diploma M.U.L.O. of H.B.S. met 3-jarigen cursus. Alle voorkomende zakenbrieven worden zeer grondig en begrijpelijk behandeld. Een fraai boek met handelsbrieven cadeau.
7. **Stenografie (systeem „Groote”).** Cursus voor beginners. Geroutineerde stenografen, zoowel Heeren als Dames, worden steeds veel gevraagd. Ons diploma heeft groote waarde. Wij helpen bij de sollicitatie. Onmiddellijk bij de eerste les 5 boeken cadeau.

Zend bijgaanden bon duidelijk ingevuld in gesloten enveloppe met postzegel van 6 cent aan ons en wij sturen U gratis alle inlichtingen.
Doe het heden!

Ik verzoek zonder eenige verplichting inlichtingen omtrent den cursus voor

NAAM:

STRAAT EN NUMMER:

WOONPLAATS:

OUDERDOM:

Vat moed en zet U tot den arbeid!